

SLOVENSKI

vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiskar: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt 2, Postfach 124

Letnik XI.

Celovec, petek, 2. marec 1956

Štev. 9 (723)

Ta burka je stara že sto let

Skoraj ni več dneva, da ne bi šovinistični tisk poročal o 95 % do 100 % popisni akciji proti dvojezičnemu pouku v šoli. V zadnjih dneh pa opažamo, da se pričena nova akcija: gonja tudi proti dvojezičnosti v cerkvi, ki je na pritisk ordinariata po vojni skoraj v vseh farah nadomestila nekdanjo popolnoma slovensko bogoslužje. Koroška „Südmärka“ je očitno na vseh področjih prevzela delo nekdanjega Heimatbunda in ga vrši v „tradicionalnem“ duhu.

Popisne akcije in stoodstotni rezultati takih šovinističnih akcij na Koroškem niso nič novega. V avstroogrski monarhiji naperjene proti obstoječim ali načrtovanim slovenskim šolam, so v prvi republiki služile borbi proti utrakvističnim šolam in slovenščini v cerkvi; danes pa naj koristijo hujšakem v borbi proti današnji šolski ureditvi. Brez dvoma jih bodo tudi jutri uporabljali proti kakršni koli novi šolski ureditvi, ki bi kakorkoli upoštevala dejstvo, da na Koroškem živi tudi ljudstvo slovenskega jezika. Ta burka je stara res že sto let.

Zato se ob takih rezultatih koroški Slovenci nikakor ne razburjamo, niti ne reagiramo nanje, ker pač na Koroškem na žalost nihče ne bo spametoval šovinistov, ki jih ni moglo spametovati niti največje zlo nad človeštvom — nacistično nasilje. Nasprotno so bili le-ti njegovi prvi poborniki in v njem upravičeno gledali in tudi dejansko izvrševali svojo zmago. Nevarnost je le v tem, da njihovem glasnemu kričanju več ali manj nasadajo tudi demokratične sile in odgovorni krogi. Ali ni nevarno, če „Die Neue Zeit“ poroča o baje mnogih soglasjih med dr. Einspielerjevo koncepcijo reševanja manjšinskega vprašanja in koncepcijo gospoda ravnatelja deželnih uradov?

Koroški Slovenci kakor rečeno tudi ob tej novi burki nepopoljšljivih hujšakcev ne izgubljamo živcev. Treba pa je enkrat čisto resno povedati, kdo se skriva za temi akcijami, kako le-te nastanejo in kako nastajajo njihovi rezultati!

Na pobudo Südmärkine centrale, ki neprestano pošilja svoje emisarje v kraje svojih akcij, baje „ljudstvo“ vsepovsod „spontano“ zahteva odpravo dvojezičnosti v šoli. Delovno ljudstvo samo pa je pri tem udeleženo v resnici bore malo, to je samo toliko, v kolikor pri popisnih akcijah nasede posameznim na tem zainteresiranim učiteljem, županom, državnim, deželnim in občinskim uradnikom in ne nazadnje nedomačim priseljencem, ki imajo vsled neznanja drugega deželnega jezika strah pred določili državne pogodbe o dodatnem, slovenskem uradnem jeziku. Ali je sploh mogoče večja perfidnost, kakor trditve raznih pobiralcev podpisov, da hočemo Slovenci zgolj slovenske šole in da gre proti tem pretiranim zahtevam slovenskih „šovinistov“ kakor nas imenujejo? Ali rezultati niso več kot dvomljivi, če lahko podpišejo otroci, ako starši odklonijo podpis, in da v primerih, da tudi mladinci nočejo podpisati, zadostujejo tudi le + + + + + napisanih dedecv in babic, ki niti ne vedo zakaj so za gospoda učitelja, župana, občinskega tajnika, žandarja, financarja ali privandranca naenkrat tako važna oseba?!

Za vse te trditve imamo neovrgljive dokaze in priče in jih bomo ob danem trenutku tudi objavili.

A to še ni vse! V skrbi za stoodstotne rezultate pristopajo sploh samo do tistih od katerih se podpis tudi pričakuje, druge pa enostavno prezrejo, ker nočejo doživeti ponovno blamaže kakršno so doživeli v St. Jakobu v Rožu, ko jim je preprosta kmečka žena strgala podpisno polo in jih pognala skozi vrata z besedami: „Ali vam še ni dovolj gorja, da ste mi s KZ uničili moža, ali hočete še novo gorje!“

In ta preprosta žena je zadela resnico, kdo se skriva za vsimi temi akcijami! So to isti krogi, ki so od leta 1920 naprej delali za priključitev k Nemčiji, pripravljali potem pot nacizmu in končno pijani nad zmago ropali, izseljevali in pošiljali v smrt in na vislice svoje sodeželane samo zaradi tega, ker govorijo drugi deželni — slovenski jezik. Hkrati ko so svojim slovenskim sodeželanom očitali izdajstvo, so sami vsevprek neprenehno izdajali domovino in človečanstvo. Naj zadostuje že omenimo, da so današnji krogi v „Südmärki“ in pobudniki vseh teh akcij deloma sedeli v izselitvenem uradu Maier Kaibitscha, ob Kaibitschevem procesu potemcelo kot priče

Za zadnji orek so bila napovedana odločilna pogajanja med obema koalicijskima strankama — SPOe in OeVP — o vprašanjih, glede katerih prej niso mogli najti sporazuma. V prvi vrsti je šlo pri tem za vprašanja naf inih vrelcev, bivše remške imovine in cene mleka. Razgovori so trajali tokrat zelo krátko in so dovedli do rezultata, ki so ga pričakovali že vse dni poprej: ker sporazuma ni bilo mogoče doseči, so se zastopniki obeh strank sporazumeli o razpustitvi parlamenta in razpisu novih volitev.

Maja nove volitve v parlament

Po neuspešnih razgovorih sta se sestali vodstvi obeh strank in zavzeli s ališče do novega položaja. V komun keju, ki ga je objavila SPOe, je poudarjeno zadovoljstvo nad dejstvom, da

»je bil v težavah, pred katerimi sta se v zaupanja polnem sodelovanju znašli obe koalicijski stranki, najden demokratični izhod bližnjih novih volitev, pri katerih bo ljudstvo samo odločilo o važnih spornih vprašanjih«.

OeVP-jevske vodstvo je v svojem stali-

šču zvalilo vso krivdo za nastali položaj na socialiste in pravi,

»ker SPOe ni bila pripravljena, odreči se svojim zahtevam po nadaljnjem poddržavljanju, da bi tako prišli do sprejemljive rešitve, je potrebno, da odloči ljudstvo samo«.

V sredo so po em zastopniki SPOe in OeVP vložili v parlamentu skupen predlog za predčasno razpustitev parlamenta in razpis novih volitev za tak čas, da bi se novoizvoljeni parlament lahko sestel na prvi seji najkasneje 12. junija t. l. Včeraj pa je dosedanji parlament na svoji zadnji seji sklenil zakon o razpustu in bodo nove parlamentarne volitve razpisane za nedeljo, dne 13. maja 1956.

Vzroke, ki so dovedli do predčasne razpustitve parlamenta, je treba iskati v načelnih stališčih, ki so pri obeh strankah seveda tako različna, da bi morebitne sporazume mogli doseči le na podlagi popuščanja ene ali druge strani. Zlasti gre tukaj za razlike v vprašanju privatne ali državne lastnine tako pri naftinih vrelcih kakor tudi pri bivši nemški imovini. Medtem ko stremijo OeVP-jevski krogi za tem, da bi prišlo čim več vplva pri bivših USIA-podje jih in naftini industriji v privatne roke, vztrajajo socialisti na stališču, da je ta narodna imovina in mora kot taka ostati pod nadzorstvom javne uprave.

Pomemben korak na poti sodelovanja

V prijateljskih odnosih je možno rešiti tudi še nerešena vprašanja med Avstrijo in Jugoslavijo

Prejšnji teden je zunanjepolitični odbor jugoslovanskega parlamenta odobril predlog deklaracije o priznanju stalne nevtralnosti Avstrije. Ob tej priložnosti je predsednik zunanjepolitičnega odbora Veljko Vlahović poudaril, da pomeni ta deklaracija, ki bo v krátkem predloženju ljudski skupščini, dejanje, ki je v interesu Jugoslavije, Avstrije in usvarjanja krepkega miru ljubnega področja v Evropi. Dejal je, da obstajajo široke možnosti za sodelovanje med Jugoslavijo in Avstrijo. Današnji mednarodni položaj in izglede za nadaljnji razvoj lahko vplivajo na okrepitev medsebojnih odnosov, predvsem gospodarskih, obs oje pa tudi ugodni pogoji za okrepitev kulturnega in znanstvenega sodelovanja. Z odobritvijo deklaracije o priznanju nevtralnosti Avstrije izraža Jugoslavija prepričanje, je poudaril Vlahović, da bo Avstrija v duhu prijateljskih odnosov med obema državama na prijateljski način obravnavala vsa vprašanja, ki se bodo pojavila v medsebojnih odnosih v bodočnosti.

V tej zvezi je beograjska »Borba« podčrtala, da so trenutno med Avstrijo in Jugoslavijo še go ova nerešena vprašanja, ki pa jih je mogoče rešiti v okviru vedno bolj tesnega sodelovanja na gospodarskem, političnem in kulturnem področju. List je tudi poudaril, da bo napovedani obisk avstrijskega kanclerja Raaba v Jugoslaviji predstavljal pomemben korak na poti razvoja sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo.

»Ljubljanski dnevnik« je označil deklaracijo o priznanju avstrijske nevtralnosti kot ponovno potrditev iskrene želje Jugoslavije, urditi in razvijati med obema državama take prijateljske odnose, ki bodo omogočili polno sprostitev povezujočih gospodarskih in kulturnih čini eljev in olajšali zadovoljivo ureditev tudi tistih vprašanj, za katera je državna

pogodba sicer že dala pravno podlago, ki pa predstavljajo za obe državi še poseben interes. Katera so ta vprašanja ni nobena skrivnost, piše list in omenja komentat, v katerem je »Österreichische Neue Tageszeitung« v zvezi s povabilom avstrijskega kanclerja v Jugoslavijo poudarila poseben pomen vprašanja avstrijske imovine v Jugoslaviji »Nam bo« — piše ljubljanski list v tej zvezi — »seveda vselej pri srcu položaj naših manjšin v Avstriji, ki se bo z izvedbo določb državne pogodbe nedvomno za rajno izboljšal«.

Adenauerjev stolček se je začel majati

V severnem Porenju — Westfaliji — je bila srmoglavljena vlada krščanskega demokrata Arnolda, ki so jo zaradi nezadovoljstva z njeno politiko skupno s socialistimi demokrati in katoliško stranko centra strmoglavili svobodni demokrati, ena izmed dosedanjih koalicijskih strank. Novi vladni šef v tej pokrajini je socialni demokrat Steinhoff.

S svojo industrijo od ehta Porurje marsikatero evropsko državo. Zato tudi političnih sprememb v njem ne podcenjujejo, ne v sru, še manj pa v Nemčiji, kjer so ti dogodki povzročili zaskrbljenost v Adenauerjevih krogih. Adenauer je v zvezi s padcem Arnoldove vlade dejal, da je brez dvoma nastal težaven položaj in poudaril, da bo treba po vsej državi, če bo le mogoče, uveljaviti skupno politiko z liberalci.

V političnih krogih Bonna so ti dogodki sprožili živahno razpravo o zunanji in notranji politiki Adenauerjeve vlade. Socialisti in liberalci so za izboljšanje odnosov tako do Zahoda kakor tudi do Vzhoda, za mir in združitev Nemčije. Znova so tudi pogreli trenja, ki se vlečejo že več mesecev med dvema partnerjema v bonnski koaliciji — med Krščansko demokratsko zvezo in Dehlerjevo liberalno Svobodno demokratsko stranko. Do izraza je prišlo tudi prepričanje, da se v zadnjih dogodkih v Bonnu in Düsseldorfu, katerim so sledila nova notranja trenja, zrcali kriza sedanje uradne politike zvezne republike, ki je usmerjena preveč enostransko.

Adenauerjeva stranka je v neka erih deželnih parlamentih praktično že izgubila krm'lo iz rok. Na Bavarskem je svoječasnno izključno oblast CDU že podrla koalicija socialistov z bavarsko krščansko socialna stranka — ostala izven vlade. Podobno je tudi v Hamburgu, Spodnji Saški in drugod.

Podpredsednik bonnskega parlamenta

socialni demokrat Karl Schmidt je izjavil, da se je s temi dogodki začel v najpomembnejši zapadnonemški pokrajini — v severnem Porenju — Westfaliji proces proti vsemogočnosti ene stranke in gospodstvu enega človeka.

Dogodki v Düsseldorfu so sprožili celo vrsto notranjepolitičnih dogodkov, ki so se zelo zaostrili in privedli tako daleč, da je možno, da bo prišlo do sprememb v bonnski vladi.

Eisenhower bo le spet kandidiral

Odkar je ameriški prezident Eisenhower pred meseci zbolel, so bila na dnevnem redu ugibanja, če bo kljub temu kandidiral tudi pri bodočih volitvah predsednika, ki bodo 6. novembra tekočega leta. Eisenhower sam na ta ugibanja doslej ni dal pravega odgovora, marveč je pustil odprti obe možnosti. Na tiskovni konferenci v sredo pa je končno izjavil, da je pripravljen kandidirati tudi za bodoče.

S tem je postalo aktualno tudi vprašanje, kdo bo imenovan za kandidata za mesto podpredsednika, ker računajo z

Športno društvo Zahomc vabi na

III. mednarodne skoke za „Ziljski pokal“

ki bodo v soboto, dne 3. marca 1956 ob 14.00 uri v Zahomcu.

Skokov se bodo udeležili tudi znani skakalci iz Jugoslavije in Italije.

možnostjo, da bi Eisenhower po ponovni izvolitvi utegnil iz zdravstvenih razlogov predčasno podati ostavko in bi na njegovo mesto moral s opiti podpredsednik. Doslej v njegovi stranki še nihajo med dosedanjim podpredsednikom Nixonom in Deweyem, ki je svoječasnno kandidiral za predsednika.

Obzir in dolžnost

Na konferenci, na kateri so pred nedavnim v Salzburgu razpravljali o železniškem voznom redu, je bilo sporočeno, da bodo letos spomladi, ko bo začel veljati poletni vozni red, uvedli to novost, da bodo na kolodvorih v Salzburgu in Innsbrucku napovedovali prihode, odbode in morebitne zamude vlakov tudi v francoskem in angleškem jeziku.

Nedvomno se je uprava zveznih železnic odločila za to novost zato, da bi na ta način ustregla tujim potnikom in letoviščarjem, ki prinašajo v deželo zlasti v poletnih mesecih lepe in za našo državo kot tujkoprometno deželo zelo pomembne vsote denarja.

Tudi koroško gospodarstvo je v veliki meri navezano na dohodke iz tujkega prometa in ne bi bilo napačno, če bi tudi koroška železniška vozlišča, kot sta predvsem Celovec in Beljak, posnemala zgled Salzburga in Innsbrucka. Če ta dva tujkoprometna centra na zapadu in severu države skušata čimbolj ustrezati tistim tujim gostom in potnikom, ki govorijo francosko in angleško, bi pri nas, ki smo dežela, kjer se stikajo trije narodi, lahko posvetili več pozornosti zlasti sosedom v Italiji in Sloveniji, kar bi bilo samo v skladu z že obstoječimi in vedno spet poudarjenimi prijateljskimi odnosi naše dežele z obema sosedama. Nedvomno bi napravilo pri slehernem potniku iz Italije in Slovenije, ki se skozi vse leto v razmeroma velikem številu ustavljajo v Beljaku in Celovcu, zelo ugoden in privlačen vtis, če bi slišali najnujnejša napotila in napovedi iz zvočnikov na kolodvoru tudi v njihovem jeziku. (Kar so namreč doslej lahko brali italijanski in slovenski potniki v svojem jeziku. n. pr. v čakalnici beljaške postaje in pred tem tudi v Celovcu, jih kvečjemu lahko žali in odbija, vsled česar smo na to v našem listu svoj čas že opozorili merodajne.)

Obzira ustrežljivost do tujih gostov je lahko lepa in koristna reč. Še lepše, pa tudi samo po sebi razumljivo bi moralo biti, če bi v južnih predelih Koroške, kjer živi prebivalstvo dveh jezikov, jemali obzir vsaj do domačinov. Vsako jutro se iz slovenskih in jezikovno mešanih krajev naše dežele vozijo v Celovec in Beljak polni vlaki ljudi na delo in po uradnih in drugih opravkih, opoldne in zvečer pa nazaj domov. Če bi železniška uprava upoštevala jezikovni sestav teh domačih potnikov, bi ravnala samo v skladu z določili državne pogodbe, ki daje v členu 7 tudi slovenskemu jeziku na tem ozemlju uradni značaj in enakopravno mesto.

Starostna renta za kmete, obrtnike in druge samostojne poklice

Zahtevo po starostni renti za kmete in obrtnike, ki je v zadnjem letu postala vedno glasnejša, so po iniciativnem predlogu, ki so ga dali socialisti, pričeli obravnavati v ministrstvu za socialno skrbstvo. Kakor je na tiskovni konferenci 27. februarja 1956 sporočil minister za socialno skrbstvo Proksch, je njegovo ministrstvo izdelalo osnutek zakona o starostnem zavarovanju samostojnih poklicev in ga poslalo pristojnim interesnim zastopstvom, da ga proučijo in stavijo svoje pripombe.

Osnutek predvideva, da bo s tem zakonom zajamčena starostna renta vsem samostojnim poklicem, ki s splošnim zakonom o socialnem zavarovanju (ASVG) niso bili zajeti. Najmočnejši skupini med samostojnimi poklici so kmetje in obrtniki. Starostna renta za samostojne poklice bi se plačevala v desetih kategorijah od 275 do 2.400 šil. mesečno. Deležni bi bili vsi samostojni poklici po dosegu 60. leta starosti za ženske in 65. leta za moške, če so bili vsaj 15 let zavarovani. Vdove bi dobile polovico normalne rente. Osnutek predvideva tudi ureditev za prehodno dobo in omogoča, da bi bila že takoj po sklenitvi zakona starostna renta izplačana vsem, ki so dosegli določeno starost.

Letni prispevek, ki ga bo treba plačevati, bi se po osnutku ravnal za obrtnike in druge samostojne poklice po obdavčenem dohodku do 40.000 šil. in bi znašal 8 % tega dohodka. Prispevek kmetijskih in gozdnih posestnikov pa bi znašal 400 % odmerilne podlage za zemljiški davek. S tem bi bilo krih 60 % izdatkov za rente, 40 % pa bi krih s sredstvi iz državnega proračuna.

Kmetijski stroji in orodje na dunajskem pomladanskem velesejmu

Na razstavišču kmetijskih strojev in orodja bodo na pomladanskem dunajskem velesejmu pokazali vrsto novosti in nove konstrukcije, ki bodo v kmečkih krogih vzbujale posebno zanimanje. Kot novost bo na primer razstavljen nosilec 17 PS, ki ga odlikuje posebno preprosto načino posrežbe. Prikazali bodo zelo priročno kosilnico z mlatilno pripravo. Rezilna širina omenjene kosilnice znaša 1,90 m in doseže s 37 PS Diesel-motorjem 1/3 do 1/2 hektarja zmogljivosti na uro. Zanimiv bo univerzalni stroj za polje in dom za vlačilce od 22 PS navzgor. Nadalje bodo prikazali avtomatično garnituro za mlačvo, opremljeno s pripravo za rezanje snopov in pripravo za pihanje slame, plev in zrnja na določena mesta. Razstavljene bodo motorne kosilnice, opremljene z novimi detajli pri stroju in pri traktorih. Nadalje obračalnik, stiskalni-

znesku 127.000 šilingov. Kmetijskim odnosom gospodinjstvom šolam, ki jih vzdržuje deželna vlada, pa se pridružijo še tri podobne šole, ki jih upravlja kmetijska zbornica, namreč Kucherhof v Celovcu, Kötschach ter Buchhof pri Wolfsbergu.

Navedeni podatki so gotovo razveseljevali in vse pohvale vredni, hkrati pa so tudi značilni, kajti v celnem seznamu šol, ki prejema javne podpore, ni niti z besedico — koliko manj še s kakim šilingom — omenjena slovenska kmetijska šola v Podravljah. V letih njenega obstoja in plodnega delovanja so si to učno ustanovo ogledali že razni predstavniki dežele in kmetijske zbornice, ki so se vsi pohvalno izrazili o njeni ureditvi in obljubili tudi javno pomoč. Toda šola v Podravljah še vedno zamača čaka, da bi bila deležna enake podpore, kot so je že vseskozi deležne podobne nemške šole.

Ob takih dejstvih je vse govoričenje o enakopravnosti koroških Slovencev le slepljenje javnosti in izraz neiskrenosti vseh odgovornih činiteljev. Prav tako pa bi bila poročila Ferlitschevega oddelka deželne vlade o stanju kmetijskega strokovnega šolstva na Koroškem mnogo bolj pravična in koroškim razmeram odgovarjajoča, če bi poleg širokogrudnih dotacij nemškim kmetijskim šolam vsebovala tudi podatke o sorazmerni podpori slovenski kmetijski šoli. Šele takrat bi bila razdelitev javne pomoči pravična, ko bi enakopravno upoštevala tudi deželane slovenske narodne pripadnosti.

Slovenski šolniki na Tržaškem so se združili

Na Tržaškem so obstojale doslej tri ločene strokovne organizacije učiteljev in nameščencev slovenskih šol. Slovenski šolniki so že dalj časa stremeli za tem, da bi prišlo do ustanovitve enotnega sindikata, ki bi lažje in bolj učinkovito mogel nastopati v vseh vprašanih glede obstoja in razvoja slovenskega šolstva na tem področju. Zlasti pa je težavni položaj slovenskega šolstva na Tržaškem, ki je nastal zaradi vrste ukrepov pristojnih oblasti, čedalje bolj nujno narekoval ustanovitev enotne strokovne organizacije slovenskih šolnikov. Ta prizadevanja so uresničili minulo nedeljo na ustanovnem občnem zboru Sindikata slovenske šole, ki zdru-

žuje člane vseh treh doslej ločeno delujočih organizacij.

Z ustanovnega občnega zbora so poslali ministru za javno šolstvo Rossju brzojavko s prošnjo, naj čimprej uredi pravni položaj slovenskih šol na Tržaškem. Podobno prošnjo so naslovili tudi na ravnateljstvo za javno šolstvo pri vladnem generalnem komisariatu v Trstu.

Nekaj dni pred tem je tudi 162 dijakov slovenskega učilišča in trgovske akademije v Trstu poslalo ministru za javno šolstvo resolucijo z zahtevo, naj v najkrajšem času izda zakon o ureditvi slovenskega šolstva na Tržaškem.

Neofašisti proti izvajanju pogodbenih dolžnosti

Tržaško vodstvo neofašistične stranke je poslalo svojim poslancem v rimskem parlamentu in predsedstvu vlade resolucijo, v kateri se huduje, da je italijanska vlada pred kratkim nakazala 175 milijonov lir kot prvi obrok za gradnjo slovenskega kulturnega doma v Trstu. Kakor znano, se je Italija z londonskim sporazumom o Tržaškem vprašanju obvezala, da bo dala tržaškim Slovincem sredstva za zgraditev novega kulturnega doma. Čim je italijanska vlada sedaj začela izvajati svoje ozadavne pogodbenne dolžnosti, so se proti temu oglašali neofašistični elementi z namenom, da bi preprečili ali pa vsaj zavirali razvoj mirnega sožitja med slovenskim in italijanskim prebivalstvom na Tržaškem. Podobne izkušnje imamo tudi na Koroškem, le s to razliko, da šovinistični krogi pri nas rovarijo proti izvajanju člena 7 državne pogodbe že sedaj, ko ga pristojne oblasti še niso niti začele izpolnjevati.

PO ŠIRNEM SVETU

Washington. — V ameriških političnih krogih domnevajo, da bo predsednik Eisenhower tudi v odgovoru na zadržjo Bulganinovo poslanico odklonil sovjetsko ponudbo za sklenitev medsebojne prijateljske pogodbe. Predlagal pa bo verjetno tako rešitev, ki bi bila sprejemljiva tudi za Britanijo in Francijo.

Ankara. — Turški zunanji minister Köprülü je v parlamentu govoril tudi o vprašanju Cipra in zavrnil grške zahteve po tem o oku, češ, da je bil Ciper pred sklenitvijo sedanje pogodbe turško ozemlje in ga je zato po morebitni razveljavi pogodbe možno vrniti le prejšnjemu lastniku.

Nikosia. — Pred nedavnim je britanska vlada zagotovila Cipru v notranjih zadevah samostojno vlado in je britanski minister za kolonije Alan Lennox-Boyd v začetku tega tedna prispeval v Nikosio, da bi vodil razgovore za uresničitev tega načrta ter pomagal premagati težave, ki bi se morda pojavile.

Atene. — Na podlagi zadnjih parlamentarnih volitev v Grčiji je dobila stranka ministrskega predsednika Karamanlisa 163 mandator; opozicijska Demokratska zveza si je osvojila v novem parlamentu 134 sedežev, osali trije pa so pripadli neodvisnim. Kralj Pavel je ponovno poveril Karamanlisa, da sestavi vlado.

Rim. — V začetku tega tedna je odpoval na večdnevni obisk v Ameriko predsednik italijanske republike Gronchi, v katerega spremstvu se nahaja tudi zunanji minister Martino. Razne vesti navajajo, da si želi Italija pri razgovorih z ZDA zagotoviti večji vpliv pri odločanju o Sredozemlju in Bližnjem vzhodu.

Alžir. — Francoski minister za alžirsko vprašanja Lacoste je na seji vlade zahteval nova ojačenja francoskih oboroženih sil v Alžiru, čeprav ima Francija na tem ozemlju že zdaj kakih 200.000 mož. Kot prvi potrebni ukrep je Lacoste navedel pošiljko 20.000 nadaljnjih vojakov, hkrati pa predlagal, da bi morali francoski vojaški obvezniki, ki služijo 16-mesečni rok, polovico tega časa prebiti v Alžiru.

London. — V dobro poučenih krogih izjavljajo, da bosta prišla predsednik sovjetske vlade Bulganin in prvi sekretar KP Sovjetske zveze Hruščev dne 18. aprila t. l. na obisk v Veliko Britanijo. Med enotedenskim bivanjem v Angliji bo sovjetski državnik sprejel v avdienco tudi kraljica Elizabeta.

Ženeva. — Svet mednarodnega odbora za izseljevanje iz Evrope je pred dnevi zaključil svoje posvetovanje, na katerem je bil sprejet načrt, v okviru katerega se bo letos izselilo iz Evrope 125.900 ljudi. Sredstva za to akcijo bodo znašala 3 milijone dolarjev, od katerih bodo prispevale članice OZN 2.400.000 dolarjev.

Tokio. — Največja japonska sindikalna organizacija je napovedala za letošnje pomlad tako imenovano »spomladansko ofenzivo dela«, v okviru katere je bila pred nedavnim prirejena tudi prva velika demonstracija delavcev. Tisoči policajev so s pomočjo oklopnih vozil morali zavarovati poslopje japonskega parlamenta, ko je kakih 5000 delavcev demonstriralo za zvišanje mezd.

Capetown. — Vodja opozicije v južnoafriški zvezi Strauss je izjavil v zvezi z vladnim zakonskim predlogom o plemenskem razlikovanju, da še noben drug predlog ni toliko škodoval Južni Afriki. Ta zakon loči namreč temnopolte volivce od belih in je zato naletel na odpor pri vseh demokratično mislečih ljudeh.

in opremo, glasbene instrumente, gumo in plastiko, steklo, porcelan in keramiko, parfume in kozmetiko, embalažo, pisarniške stroje in potrebščine, stroje in motorje, s roje za gradnjo in gradbeni material, lesno predelovalne stroje, avtomobile itd.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Ameriški kmetijski stroji za Sovjetsko zvezo

Sovjetska zveza je v zadnjih dveh mesecih naročila v ZDA kmetijske stroje in naprave za poldrug milijon dolarjev ter semena hibridnega žita za 1,7 milijona dolarjev. Do tega doslej največjega sovjetskega nakupa kmetijskih potrebščin v ZDA je prišlo po nedavnem obisku sovjetskih kmetijskih strokovnjakov v Ameriki.

Ford zapira tovarne

Generalna direkcija Fordovih tovarn je sklenila, da bo zaprla 10 od svojih 15 avtomobilskih tovarn, ker so menda zaloge avtomobilov že tako narasle, da ni kupcev zanje. Več deset tisoč delavcev je zaradi tega ukrepa ostalo brez dela.

Prešernova družba v službi ljudske prosvete

Knjige ljudstvu! Pod tem motivom se je lotila pred tremi leti novoustanovljena knjižna družba, »Prešernova družba«, v Sloveniji velikega dela. Ni slučajno, da si je ta družba nadela ime po velikem slovenskem pesniku Francetu Prešernu, ker tudi on je stremel za tem, da se slovenski človek čim bolj prosvetli in posreduje razgledan in sposoben za vsestranski razvoj. Čim širšim plastem prebivalstva je treba na nek način omogočiti, da pridejo do korisnega branja. Človeku je treba olajšati pot do splošne razgledanosti, do izobrazbe in ga kulturno dvigati.

Pot, ki jo je ubrala »Prešernova družba«, je za prosveto ljudi va silno pomembna. Ljudje na podeželju in v mestu ter delavci v tovarnah dobijo vsako leto v roke poleg koledarja še izredno lepo knjižno zbirko. Knjige zbirke, ki jih izdaja »Prešernova družba«, so umetniško dosegane in hkrati za vsakogar zanimive. Prešernova družba ima namen prinašati predvsem domača izvrsta dela, da bi tako vplivala na razvoj slovenske ljudske literature, ki sicer ni brez tradicije.

Zbirka Prešernove družbe za leto 1956, ki je izšla v 81.000 izvodih, je naletela na izredno ugoden sprejem. Številnih s rani je družba že sprejela pohvalne izjave. Tu-

jami sistematično obdelati posamezna področja človeškega znanja, tako da bi v leti iz njenih knjig nastala nekakšna ljudska enciklopedija.

Mnoga pisma, ki jih dobiva uredništvo družbe, pričajo, da so se knjige »Prešernove družbe« resnično udomačile, tako v mestu, v tovarni, kakor tudi na vasi. Bralci pa družbi pišejo tudi svoje predloge, kaj naj bi še izdajala. Omeniti bi bilo treba, da se ljudje zanimajo za ljudske pesmarice, želijo pa tudi, da bi družba priložila letno svoji zbirki kak zemljevid; tako bi z leti nastal nekak atlas. Koristna pobuda je tudi ta, da bi družba predvsem gledala na izobrazbo kmečkega prebivalstva in skrbela za ustrezne priročnike, n. pr. kako se umno gospodariti ter podobno. Brez dvoma bo »Prešernova družba« te koristne predloge upoštevala in tako zadovoljila široke ljudske množice. Knjige »Prešernove družbe« so si utrle pot

tudi k nam na Koroško, kar slehernemu omogoča, da si jih kupi v naši knjigarni in tako postane koristen in dober te družbe. Odlika knjig »Prešernove družbe« je tudi v tem, da so poceni in si jih sleherni lahko nabavi.

»Prešernova družba« izdaja tudi mesečnik »Obzornik«, ki pravi tako mnogo obeta. Dobil je magazinsko obliko, kar omogoča večjo pestrost po vsebini. Prvi uspehi te revije v letošnjem letu so ogromni in kaže, da bo slovensko ljudstvo le dobilo pravo družinsko revijo. Tudi to revijo je možno naročiti preko slovenske knjigarne v Celovcu.

Iz vsega sledi, da »Prešernova družba« opravlja dragoceno kulturno poslansvo. Za želeje je, da bi tudi pri nas na Koroškem dobila čim več prijateljev in rednih naročnikov s posredovanjem Slovenske prosvetne zveze in slovenske knjigarne v Celovcu.

Tudi letos bo vrsta festivalov v Avstriji

Že sedaj se pri nas v Avstriji živahno pripravljajo na različne festivale, ki bodo tekom letošnjega leta. Poleg svetovno znanega salzburškega festivala in dunaj-

letos privablja še večje število udeležencev in gostov kot lani in predlanskim, ko je bilo okrog 63.000 obiskovalcev. Posebnost festivala v Bregenzu predstavlja oder na Bodenskem jezeru, kjer bodo letos uprizorili Müllockerjevo opero »Dijak prosjak«. Ansambel dunajske Volksopere bo uprizoril Nicolajev »Vesele žene windsorske«, Burgtheater pa bo gostoval z dvema dramama, med njimi z eno Grillparzerjevo. Orkester dunajskih simfonikov pa bo priredil tri simfonične koncerte, posvečene Mozartu, Wagnerju in slovenskim skladateljem.

Med 28. junijem in 16. julijem bodo slavnostne igre tudi v Gradcu. Tudi ta festival bo obsegal gledališki in koncertni del. Med glavnimi deli naveda program uprizoritev Beethovenovega »Fidelia« na prosi, Shakespearov »Sen kresne noči«, gostovanje dunajskega Burgtheatra in vrsto komornih koncertov v raznih zgodovinskih stavbah Gradca.

Pomembne razstave po svetu

Letos je bila že doslej odprta vrsta pomembnih razstav upodablajoče umetnosti. Tako so v Stockholmu odprli razstavo Rembrandtovih del v počastitev 350-letnice rojstva. Poleg petdesetih olj je razstavljenih večje število risb in osnutkov velikega mojstra, skupno okoli 400 del. Med njimi so razstavljeni dela, ki so v privatnih zbirkah in doslej niso bila znana širši javnosti.

T »Maison de France« v Berlinu so od-

prli razstavo del Raoula Dufyja, ki je umrl predlanskim. Razstavljenih je 76 olj ter večje število akvarelov in litografij. Razstava tega velikega francoskega mojstra bo na prenešana še v Stuttgart.

V Nemčiji pa je trenutno odprta še ena večja razstava francoske umetnosti. V Düsseldorfu so ob navzočnosti francoskega poslanika in nemškega ministra za kulturo odprli veliko razstavo del francoskega impresionista Renoira.

NOVE KNJIGE

Dobrica Ćosić: KORENINE

Cankarjeva založba v Ljubljani je že leta 1952 preskrbela slovenski prevod romana »Daleč je sonce« in tako predstavila slovenskim čitateljem mladega srbskega pisatelja Dobrica Ćosića. Kakor je bil roman pravo presenečenje in poploma nov pojav v jugoslovanski povojni literaturi — saj predstavlja do takrat nepoznan in svojstven način slikanja narodnoosvobodilne borbe jugoslovanskih narodov —, tako je vzbudil veliko zanimanje tudi pred tem romanu posneti film.

Pred nedavnim pa je sledil v slovenskem prevodu tudi novi Ćosićev roman z naslovom »Korenine«, ki je ponovno potrdil talentiranost mladega pisatelja. Izšel je prav tako pri Cankarjevi založbi v modernem izpeljani opremi, ki jo je preskrbela ing. arh. Jakica Accetto, medtem ko gre posebna zasluga za prevod Janezu Gradišniku. (Pravijo, da je Gradišnikova poslovenitev eno izmed najbolj uspešnih prevajalških dejanj v zadnjih letih in zasluži kot mojstrski prevod najvišjo oceno.)

V tem romanu je pisatelj s svojestrnim oblikovnim prijemom dosegel izredno zgoščenost dogajanja, plastičnost podob, ustvaril pisano podobo časa in razmer ter izluščil iz zgodovine ljudi, kakršne je morebiti doživel v svojih starših in prednikih. To njegovo delo je namreč uvrstitev iz tiste dobe, ko je pisatelj ožja domovina Srbija preživljala le-

ta razburkanosti in neustaljenosti, to je Srbija Obrenovičev, v kateri so se kralji in vlade menjali kot figure na šahovski deski. Na primeru družine Aćima Kačića je pisatelj pokazal razmere ob koncu devetnajstega stoletja in je vrtnec, v katerem padajo in se spev dvigajo posamezni družinski člani, dejansko le zmanjšano prizorišče dogodkov, ki so vplivali na takratno državo.

Ćosić je šel tokrat novo pot: z ozirom na oblike izražanja in je njegov roman vseskozi prepleten z modernimi prijemi oblikovnega izrazoslovja. Vsekakor je to značilna in razveseljiva obogatitev za jugoslovansko književnost in je bil Ćosić ob izidu tega njegovega romana deležen nedeljenega priznanja ter je zanj zaslužen prejel visoko literarno nagrado za najboljši jugoslovanski roman v letu 1954.

Dejstvo, da je vključila Cankarjeva založba v svoj program tudi drugi roman Ćosića, je uemeljeno z dveh vidikov: enkrat si je Ćosić že s svojimi dosedanjimi literarnimi deli uspešno utrle pot med najboljši jugoslovanske pisatelje-sodobnike, v drugo pa je izid slovenskega prevoda pomembno dejanje tudi zato, ker nam približuje srbsko sodobno prozo in tako zaokroža razgled po jugoslovanski literarni tvornosti.

Naročajte slovenske knjige preko knjigarne »Naša knjiga« v Celovcu, Wulfengasse 15.

KULTURNE DROBTINE

Pisma Richarda Straussa v knjigi

Predvsem za muzikologe je pomembna knjiga pisem, ki so si jih izmenjavala Richard Strauss in Josef Gregor, dunajski glasbeni zgodovinar in avtor Straussovih opernih libreov. Knjiga obsega 200 pisem Richarda Straussa in 140 pisem Josefa Gregorja iz leta 1934 do 1939. Pisma se nanašajo predvsem na skupno delo glede oper, prikazujejo pa tudi ozadje naskoka Capriccia, zadnjega dramatičnega dela Richarda Straussa. Gre skoraj za celoti za izključno delovna pisma, ki obravnavajo načrte in osnutke skupnih del in se knjiga v tem pogledu precej razlikuje od pred leti izdane knjige korespondence med Straussom in Hofmanns halom.

Obnova rouenske katedrale

Rouenska katedrala, ena najlepših v Franciji in v Evropi sploh, je bila v zadnjem letu minule vojne tako hudo poškodovana, da so jo popravljali deset let. Za konec letošnjega leta napovedujejo velike slavnosti, ki bodo združevale obnovo katedrale s petstoletnico rehabilitacije Device Orleanske. Jeanne d'Arc je bila namreč tam sojena in na bližnjem Place de Vieux-Marché sežgana leta 1431. Leta 1456 je bila njena obsodba razglašena za krivično in Devica rehabilitirana.

Slovesnosti bodo trajale cel teden. Od 17. do 22. junija bodo razna predavanja in festivalske prireditve. Dne 23. bodo odprli razstavo »Jeanne d'Arc in njen čas«. (Jeanne d'Arc je francoska narodna junakinja, ki je vodila Francoze v boj proti Angležem. Leta 1430 je bila ujeta in izročena Angležem. Obdolžena je bila čarovnjice ter obsojena na smrt na grmadi. 1920. leta je bila proglašena za svetnico, od tod Devica Orleanska. Njeno življenje in usodo so popisali številni poznani pisatelji kot so Voltaire, Schiller, Shaw in Claudel). Naslednji dan bo predsednik francoske republike Rene Coty vodil slovesnosti, ki bodo odprli obnovljeno katedralo. Vrh tega bodo vsako soboto, nedeljo in ponedeljek v aprilu in vsako noč od 1. maja pa do 30. septembra razsvetljeni vsi rouenski spomeniki in preostale stare hiše kilometer naokoli. V poletnih mesecih pa bodo številni koncerti s katedralskimi zvonovi.

Italijanski režiser De Sica bo šel v Sovjetsko zvezo

Nemalo je pred kratkim presenečila javnost vest, da bo italijanski režiser De Sica odšel v Sovjetsko zvezo. Režiral naj bi prvi film v italijansko-sovjetski koprodukciji, in sicer po Čehova noveli »Stepa«. V dogovoru z Rusi mu je bilo dovoljeno, da bo film lahko snemal popolnoma svobodno. Igralce bi poiskal v Sovjetski zvezi, s seboj pa bi pripeljal le najozje sodelavce pri tehnični režiranju. Zdaj pa so Rusi povabili v SZ tudi Giuseppa de Santisa, ki tudi sodi med najboljše italijanske režiserje. V Sovjetski zvezi naj bi režiral kar dva filma.

Peterichovi »Pariški izprehodi«

Veliko pozornost krilike je vzbudila zadnja knjiga nemškega pisatelja Eckharda Petericha, ki govori o Parizu. Knjiga je opremljena z risbami, ki jih je pripravil Petre Clemen, izšla je v izdaji založniškega podjetja Prestel Verlag v Münchenu. Gre pravzaprav za potopis, ki v njem pisatelj seznana svojega čitatelja z vzdušjem neke metropole, njenim načinom življenja, barvami, vonjavami in zgodovinskimi znamenitostmi. Pariški izprehodi — pravi kritika — so plod dolgotrajnega opazovanja ter proučevanja po pariških bulvarih, mostovih in otokih naselij. Knjiga — je rečeno — bo dobrodošla vsakemu, ki bo hotel čim prej in čim globlje prodreti v skrivnosti Pariza.

Pesniška zbirka: »Dolgi dan«

V Parizu je izšla knjiga z dokaj nenavadnim naslovom »Igre slikarja animalista«. Gre za zbirko pesmi enega največjih sodobnih brazilskih pesnikov Rebeira Couta, ki je sedaj brazilski veleposlanik v Beogradu. Pred dvema letoma je izšla zbirka njegovih pesmi tudi v Jugoslaviji, in sicer pod naslovom »Dolgi dan«.

Letošnji knjižni dar SPZ

Koledar slovenske Koroške 1956	10 šil.
Vladimir Kokole: Dežele sveta	10 "
Anton Ingolič: Deček z dvema imenoma	5 "
Vekoslav Kaleb: Čudoviti prah	5 "
Ivan Potrč: Zločin	5 "
Celotna zbirka samo	25 "

Knjige lahko kupite v knjigarni »Naša knjiga« Celovec, Wulfengasse 15

di med našimi bralci so že poznane nekatere knjige »Prešernove družbe«. Doslej so bile zelo ugodno sprejete knjige kot so Potrčev »Zločin«, Ingoličev »Deček z dvema imenoma« in Kalebov »Čudoviti prah«, o katerih smo v listu že precej pisali. Mnogi naših bralcev so te knjige že kupili, saj se dobijo v naši knjigarni v Celovcu zelo poceni. Poljudno znanstvene in poučne knjige ljudje še posebno radi berejo. Tako je Prešernova družba lani poizkusila z dodatno knjigo »Zdrav človek v zdravem okolju« in jo priključila redni zbirki. Uspeh te knjige je bil nepričakovan in morali so jo natisniti dvakrat v skupaj 45.000 izvodih. To je jasen dokaz, da se ljudje zanimajo za znanstvene izsledke. Ker je za knjige Prešernove družbe med najširšimi plastmi slovenskega prebivalstva zelo živahno zanimanje, pričakujejo, da se bo letos število članstva dvignilo na 100.000, kar pomeni za tako mlado knjižno družbo izredno velik uspeh, obenem pa je porast števila članstva kaj jasen dokaz in lepo spričevalo za »Prešernovo družbo« in pomeni, da je na pravilni poti.

Nekatere knjige so izšle v 100.000 izvodih. Zanimiv je že koledar sam, ki ga uredništvo namerava vedno dopolniti s številnimi poljudnimi sestavki. Ob velikem uspehu, ki ga je dosegla knjiga »Dežele sveta«, se je »Prešernova družba« odločila, da bo skušala s svojimi publikaci-

Visokošolci v Sovjetski zvezi

Sovjetsko ministrstvo za visokošolsko izobrazbo navaja, da je v letošnjem šolskem letu vpisanih 1.865.000 študentov na visokih šolah. To je za 140.000 več, kakor v prejšnjem letu. Pouk na daljavo in predavanja v večernih oddelkih visokih šol sprejema 727.000 oseb.

Leta 1955 je izšlo iz sovjetskih visokih šol preko 250.000 strokovnjakov. Od teh jih je več ko polovica zaposlenih v težki industriji, preko 24 odstotkov v kmetijstvu, ostali pa v lahki industriji ter različnih znanstvenih, medicinskih in drugih zavodih. V času pete petletke je bilo na sovjetskih visokih šolah izšolanih 1,1 milijona strokovnjakov. Pred okobrsko revolucijo je bilo letno samo okoli 10.000 visokošolskih absolventov.

Več ko 100.000 profesorjev, docentov in visokošolskih učiteljev deluje pri izobrazbi mladih kadrov. Že v šudijskem času pritegujejo bodoče strokovnjake k znanstvenemu in praktičnemu delu.

Revija pesmi, odrske predstave in praktičnih delovnih uspehov

Preteklo nedeljo so zaključili šiviljski tečaj v Š. Vidu v Podjuni. Tečaj je bil pri p. d. Jerneju, kjer so v razumevanju, da pospešujejo koristno stvar, radevolje dali prostore na razpolago, za kar so vodstvo in tečajnice iskreno hvaležni.

Tečaj, ki ga je priredila Slovenska prosvetna zveza, je trajal mesec dni ter ga je marljivo obiskovalo dvanajst tečajnic. Tečajnice so si v teh kratkih tednih pridobile znatno s rokavlo znanje in enem izmed področij, ki je za kmečko mater in gospodnjo koristno in potrebno. Poklic matere in gospodinje na vasi ni ne-

mačo kulturno prireditvijo. Vreme je bilo zimsko in neprijetno. Toda kljub temu si je veliko šivilj obiskovalcev ogledalo razstavo in prisostvovalo popoldanski prireditvi. Tajnica Zveze slovenskih žena Milena Gröblacherjeva je prispela že v dopoldanskih urah, popoldne pa so prišli tudi še drugi gosje iz Celovca, med temi predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter.

Razstava šiviljskih izdelkov je napravila na vse najboljši vtis. Presenetila je množina in pestrost šiviljskih izdelkov. Okoli 150 komadov najrazličnejših izdel-

blazinice — je bilo izgotovljeno precizno in okusno. Ljudje z odkritim odobranjem niso štedili, ker so se prepričali, kaj se doseže s smotrnim delom tudi v razmeroma kratkem času.

Popoldanska kulturno prosvetna prireditev se je harmonično vključila v zaključno prireditev ter je bil dan, kakor je v svojem nagovoru dejal predsednik SPZ, revija pesmi, odrske predstave in praktičnih delovnih uspehov. Med drugim je nadaljeval, da je prireditev primer vsestranske kulturno-prosvetne dejavnosti, ki družijo pesem, zabavo in strokovno izobrazbo. Izrekel je zahvalo vsem, ki so s svojim sodelovanjem prispevali k tako lepemu uspehu ter se je še posebej zahvalil voditeljici tečaja, tečajnicam in vsem pevcem in prosvetašem in izrazil željo, da bi v tej okolici ostali tudi nadalje tako delavni.

Pevski zbor je pod vodstvom svojega priljubljenega in sposobnega pevovodje Kežarja spet navduševal množico, drugi prosvetaši pa so v igri »Pri kapelci« pokazali priznanja vredno sposobnost in smisel za odrsko udeleževanje. Občinstvo je z vrdnim zadovoljstvom sprejemalo in spremljalo dogodke na odru in vsaki očki živahno pritrjevalo.

Šiviljski tečaj v Š. Vidu v Podjuni in zaključna prireditev v Št. Primožu so za nami. Uspeh je bil zelo zadovoljiv in strokovno znanje, za katero so se tečajnice v teh tednih obogatile, bo vsem koristilo v vsakdanjem poklicnem življenju. Spet se je pokazalo, da ležijo uspehi le v resnem smotrnem delu, o čemer se je soseska tudi ob tem tečaju prepričala. Na izrecno željo domačinov pripomnimo, da niso uspeli tisti, ki so SPD »Danica« iztrgali iz Slovenske prosvetne zveze, ki pa kljub temu pobirajo članarino.

Na Komlju pri Pliberku bodo postavili novo šolo

Nedavno je bilo pri okrajnem glavarstvu v Velikovecu posvetovanje o izvedbi gradbenih del za novo šolo na Komlju nad Pliberkom. Pri razgovoru so bili navzoči blaški župan Kumer, šolski nadzornik vladni svetnik Maklin, občinski revzor Pobeheim, deželni poslanec dr. Mayrhofer in šolski vodja s Komlja.

Gradnjo nove šole bodo izvedli s pomočjo tako imenovanega Grenzlanddankfonda. Gradbeni prispevek bodo prenesli na blaško občino. Tudi okrajni šolski nad-

zornik je obljubil podporo okrajnega šolskega sveta. Župan Kumer je izjavil, da je blaški občinski odbor sprejel sklep, da prevzame občina funkcijo gradbenega gospodarja, ter je zaprosil upravo tega fonda za izjavo, da prenakaže zagotovljena sredstva, da ne bi nastali za občino izdatki, ki v proračunu niso predvideni. Po prenakazilu potrebnih sredstev ev občini se upravi fonda ni treba več zanimati za izvedbo gradnje, ker velja kot gradbeni gospodar občina sama.

Nadalje so razpravljali o prvih ukrepih, ki so potrebni za uresničitev načrta. Pri tem je bilo v prvi vrsti vprašanje gradbenega zemljišča. Medtem pa je ta problem že rešen, ker je občina že 24. februarja sklenila na arsko pogodbo s kmetom Pavlom Stefanom, p. d. Ravnjakom, na podlagi katere bo ta dal na razpolago 5000 kvadratnih metrov zemljišča za gradnjo šolskega poslopja in sicer v zamenjavo, da bo mogel svoj dom brezplačno priključiti k vodovodni napravi.

Za transport gradbenega materiala na precejšnjo višino je najbolj primeren čas, ko so po i še zamrzle, zato je potrebno, da z dovažanjem takoj pričnejo. Izbor gradbenega načrta bodo sporazumno izvedli občina, okrajni šolski svet in poslanec dr. Mayrhofer. Ugotovili so, da gre tukaj za šolo, kakor so vse ostale, z istim učnim redom, ki ga zahteva šolska uredba.

Župan je še opozoril, da bi v načrt gradnje novega poslopja sprejeli tudi gradnjo stanovanja za učitelja, ker v tem gorskem predelu ni lahko nastaniti niti neporočenega še manj pa poročenega učitelja pri kmetih v okolici.

Pri razgovorih o gradbenem načrtu so iznesli v glavnem naslednje predloge: V podprtiličju, to je v klenem prostoru, bi napravili prho s štirimi škropilnicami, prostor za preoblačenje za okoli petnajst otrok in shrambo za zaloge. V pritličju normalen razred 7 × 8 m, stranski prostor in obenem kabinet za učne pripomočke, učni eljsko sobo in morebitno knjižnico. Učiteljsko stanovanje naj bi obsegalo kuhinjo in dve sobi ter kopalnico.

Breznica pri Št. Jakobu v R.

Na slavni črem oddelku ljubljanske filozofske fakultete je diplomirala naša domačinka Marija Janežič, doma iz Breznice pri Št. Jakobu v Rožu. Ob tej priložnosti ji iskreno čestitamo in želimo mnogo uspehov za naprej!

Kotmara ves

Minulo soboto zvečer so se zbrali člani našega čebelarkega društva na letni občini zbor. Po poročilih in razgovorih o delu v minulem letu so izvolil nov odbor, ki bo prav go ovo tudi z vso vneto deloval za čim boljše uspehe in napredek čebelarstva v naši okolici. Zelo razveseljivo je, da je vstoplo v društvo precej mladih aktivnih čebelarjev, ki bodo po zgledu svojih prednikov, ki so z ljubeznijo negovali to koristno panogo v gospodarstvu, njihovo delo nadaljevali in se okoristili s stari izkušnjami in modernimi pridobitvami na področju čebelarstva.

Lepo število ljudi se je minulo nedeljo odzvalo pozivu občine za darovanje krvi, ki je dragocen sok za rešitev življenja marsikoga, ki ga zadene nesreča. Nesreča pa, kakor pravijo, ne počiva in se lahko zgodi, da nenadoma dobi tudi tebe, po pregovoru: danes meni, jutri tebi. Darovanju krvi se je podvrglo 48 oseb in so je dali precejšno količino bolnišnici na razpolago. Plemenita odločitev vseh darovalcev je zelo hvalevredna. Dne 10. marca pa bo na povabilo Rdečega križa ponovno darovanje krvi.

Minuli teden v petek smo položili na domačem pokopališču k zadnjemu počitku Marijo Zidej, ki je umrla v srosti 84-let. Pokojna je bila tega g. župnika Brumnika in je uživala rento, ko je prej delovala kot kuharica. Naj si spočije v miru!

V torek preteklega tedna se je Mihi Paku, p. d. Krznarju na Plešivcu pripela težka delovna nesreča. Ob svoji mali prenosni kovačnici je nekaj popraviljal, pri tem pa mu je zlezel drobec v desno oko. Krznar je zadobil hudo poškodbo na očesu ter se je moral poda v bolnišnico v Celovec. Upamo in želimo, da bi kmalu spet ozdravel.

Borovlje

Letošnji Jožefov živinski in blagovni sejem v Borovljah bo v ponedeljek, dne 12. marca 1956.

Razne vesti iz Koroške

Profesor dr. Rudolf Egger, znani strokovnjak za arheološko vedo in vodja izkopavanj na Štalenski gori, je v Vidmu gost akademije za znanost, umetnost in kulturo predaval o novih arheoloških raziskavanjih na Koroškem in v videmski pokrajini. Predavanja so se udeležile številne osebnosti javnega življenja iz mesta in pokrajine, listi pa so prinesli o predavanju zelo priznalna poročila, v katerih so profesorja Eggerja označili kot enega izmed najpomembnejših starinoslovcev v Avstriji.

V Celovcu so nedavno aretirali Alfreda Gaggla, sekretarja koroške zdravniške zbornice. Osumljen je, da je koroški nameščeneec od leta 1951 dalje ponemiril 146 000 šilingov. Pri preiskavi je izjavil, da je denar zapravil na različne načine. Dejal je, da je mnogo izgubil pri igranju v kazino v Vrbi. K temu izjavlja kazenska družba, da je bil Gaggel v kazino samo trikrat, in sicer leta 1952, 1953 in spomladi leta 1954, vedno takrat, ko so bila v Vrbi zasedanja zdravnikov, ki se jih je tudi udeležil. V poročilu navajajo tudi, da je pri igranju staval le neznatne vsote in nikoli ni vzbujal pozornosti.

KOLEDAR

Petek, 2. marec: Karel
Sobota, 3. marec: Kunigunda
Nedelja, 4. marec: Kazimir
Ponedeljek, 5. marec: Evzebij
Torek, 6. marec: Perpetua
Sreda, 7. marec: Tomaž
Četrtek, 8. marec: Janez

Tečajnice iz Št. Vida s svojo učiteljico

znaten, temveč obsega v resnici široko in odgovorno področje dela v skrbi za duševno in telesno blaginjo družine. Svoj poklic opravlja z ljubeznijo, odgovornostjo in predvsem z znanjem. Kdor več zna, v življenju tudi več velja. Ta tečaj je bil osredotočen na pridobivanje znanja v šivanju in ročnih delih, kakor na enostavno in sodobno krojenje, zlas in pa tudi na predelavo in popraviljanje starih oblačil.

Tečajnice so pokazale veliko zanimanje za pouk. To pa predvsem tudi zaradi tega, ker jim je šiviljsko znanje posredovala prvovrstna in izkušena šiviljska mojstrinja Zofka Švikarščeva, ki si je znala tudi drugače osvojiti simpatije vseh gojenk, da jim je pri pridnem delu čas vse prekmalu minil. Vsak dan so se naučile kaj novega in za znanje bogatejše so se vračale na svoje domove.

Minulo nedeljo pa so pri Voglu v Št. Primožu organizirali in priredili razstavo šiviljskih izdelkov združeno z do-

kov je bilo prikazanih in ljudje niso vedeli, kaj naj bi bolj občudovali in pohvalili, kajti vse — obleke, bluze, predpasniki, srajce, otroške oblečke, najrazličnejše perilo, kapce in klobučki ter okrasne

vali razna organizacijska vprašanja in prišli do važnih koristnih sklepov. Med drugim so sklenili, da bodo v najkrajšem času zgradili prepotreben velik zbiralnik za vodo, da bo voda v primeru požara vsak čas v zadostni množini na razpolago za uspešno brambo. Izkušnje iz mnogih krajev namreč kažejo, da je ravno zaradi pomanjkanja vodnih rezerv gasilska akcija brez zaželenega uspeha. Navzoči župan je za gradnjo vodnega rezervoarja zagotovil pomoč od strani občine.

Po občnem zboru pa so se zbrali vogrški pevci in pevke, ki sodelujejo pri raznih slovesnostih, pri pevovodji in organizatorju Miheju Lubasu, pri p. d. Olipu, kjer so jim priredili pogošitev. Poleg uživanja raznih dobrot v gostoljubni hiši je bilo mnogo petja in veselja. Tudi tega prireditvega srečanja se je udeležil domači župan in je pevcem tudi spregovoril. Med drugim je povedal spomine svojega očeta iz zgodovine pevskega udeleževanja v Vogračah. Omenil je srega Piseljca, ki je pred kakimi petdesetimi leti orglal v Vogračah in se njegove originalnosti nekateri starejši ljudje še dobro spominjajo. Orgle v Vogračah je postavil France Grafenauer, vsem koroškim Slovincem znani deželni in državni poslanec. Prvi pa je na orglah igral županov sari oče Simon Kumer, takrat zelo vnet in razgiban prosvetaš. Tudi ta pevsko-družabni sestanek je potekel v zelo prijetnem in domačem razpoloženju.

Danes tudi nekaj malega iz Vogrč

Prostovoljne požarne brambe ali, kakor tem organizacijam sedaj pravijo, požarne straže (Feuerwache) so organizacije, ki združujejo sosesko za skupen plemeniti cilj, to je, da v primeru nesreče, požara ali kakšne druge katastrofe vsi za enega in eden za vse stopijo v pomožno akcijo. Obvarovati in čuvati imetje in življenje je njen visoki cilj in pomoč bližnjemu pride do izraza v dejanju. Zaradi tega je zelo razveseljivo, da skušajo v teh organizacijah vedno bolj izločiti vsa miselna nasprotja ter da v njih sodelujejo brez izjeme vsi, ne glede na politično, strankarsko ali narodnostno prepričanje.

V takem vzdušju je bil predpreteklo nedeljo tudi letni zbor vogrške požarne brambe, ki ga je s svojo navzočnostjo počastil tudi predstavnik občine župan Mirko Kumer. Po pozdravnih besedah in odobritvi organizacijskih zadev so volili nov odbor. Tudi pri volitvi odbora je obvladalo spoznanje, da morajo biti med funkcionarji v korist uspešnega skupnega dela zastopani ljudje vseh smeri. Za novega poveljnika so izvolili Janeza Dobrovnika, p. d. Žrta. Tajniške posle bo opravljal Karol Kerbec, blagajno pa bo vodil Jakob Kerbec. Dolžnosti, da bo gasilno orodje vedno v redu in v dobrem stanju, pa je prevzel Peter Visočnik. Soseska je prepričana, da je vodstvo požarne brambe v pravih rokah.

Na o so v živahni razpravi razmotri-

ČEŠKA NARODNA *Okameneli graščak*

Nekoč je živel bogat, toda lakomen in brezsrčen graščak. Siromakom ni nikdar podelil miloščine, marveč jih je v svoji ožarnosti napodil celo s psi.

Nekoga dne, ko je bilo tako mrzlo, da je pod nogami škripalo, se ustavi na gradu reven, mršav popo rlik. Zeblo ga je, da je drgal od mraza. In ker je bil sestradan, so mu zadišala bogata jedila.

Graščak ga je surovo nagnal. Ko pa je siromak milo prosil, da mu da grizljaj kruha in prenočišče, ker bi sicer zunaj

Ali že veste, da...

...ima Jugoslavija v Evropi najboljša ležišča kroma?

...so po vojni v Jugoslaviji zgradili 1300 modernih mostov? Jugoslavija, ki je bila od vseh evropskih dežel najbolj opustošena, je takoj po vojni začela z obnovo in izgradnjo nove indusrije in podobnih objektov.

...smo dobili jabolano iz Zpadne Azije, slivo iz Turčije, breskev in hruške iz Kitajske, marelice pa iz Amerike. Domači sta v Evropi le češnja in vinska trta.

...živi v Jugoslaviji nad 14 vrst ovac?

...zamahne muha s krili tudi do 20.000 krat v minuti?

zmrznil, je graščak zaklical: »Primi ga, Sultan!«

Velik pes je planil na nesrečnega, ki je preplašen pobegnil pred njegovimi ostrimi zobmi. Graščak pa se je smejal.

Toda ko je sedel s svojo družino pri večerji, se je v sobani pojavil elegantno oblečen gospod.

»Zgubil sem se, bi mi dali prenočišče in večerje? Tole naj bo za nagrado!«

Gospod je vrgel na mizo vrečko z zlatniki. Lakomni graščak pa jih je takoj spravil v žep. Razumljivo je, da je počnega gospoda sijajno pogostil in naročil, da mu pripravi najboljšo posteljo.

Po večerji, ko je graščakova družina odšla spat, je graščak ostal sam z gostom.

Neznanec je naenkrat zrasel do stropa — in graščak je v njem s strahom spoznal gospodarja planin, mogočnega Krkonoša. Od strahu je zadrhtel kot šiba na vodi, ker se je zavedal svojih grehov.

»Torej tak si!« je zagrmel Krkonoš. Gostoljubljen si samo do boga ašev, sedaj me pogostiš, malo prej pa si me nagnal s psom. Za to te bom kaznoval!«

Graščak je padel pred njega in ga prosil usmiljenja.

»Dobro,« pravi Krkonoš, »dovolil bom, da še živiš. Čez mesec dni pa moraš priti k meni v planino, kjer te bom pričakoval. Toda zapomni si in dobro me poslušaj: ako najdem kamen pri tebi, je končano s teboj! Če pa ne prideš, te bom sam poiskal, ne boš ušel pravični kazni.«

Nato je izginil kot duh...

Graščak je bil zadovoljen, da se je vse tako lepo izteklo. Potrudil se bo, da Krkonoš čez mesec dni ne bo našel pri njem niti najmanjšega kamenčka. Toda ostal je tak kakršen je bil. Ostal je neusmiljen, reveže je podil izpred svojega praga.

Mesec je hitro minil. Graščak se je napotil v planino. Med potjo je neprestano pregledoval svojo obleko in obutev, če se morda ne skriva kje kak kamenček.

In glej, na s ezi leži nekaj bleščečih kamenčkov. Graščak je takoj spoznal, da so to pravi dragi kamni, ki predstavljajo ogromno premoženje.

Toda vzel ni niti enega, kljub temu, da

ga je mikalo. Zaslutil je, da so Krkonoševa past.

Končno je prišel na planino. Še enkrat se je pregledal in se končno oddahnil. Pri sebi ni imel niti najmanjšega kamenčka.

Krkonoš je bil že tu — spremenjen v lovca.

»Prav je, da si prišel, sedaj mi pa povej: Imaš li pri sebi kamen?«

»Nimam, mogočni gospodar. Preglej me!«

»Mar ničesar nimaš iz kamna?«

»Nimam!«

»Nesrečni lažnivec,« je planil Krkonoš, »Ti me nisi razumel takrat, ko sem te opozarjal. Pri sebi imaš kamen — tvoje srce je iz kamna, nis se poboljšal, še vedno si trdosrčen do revežev — za o ti dam nagrado! Odslej naprej ne boš imel iz kamna samo srce, marveč celo telo!«

V tem trenutku je graščak okamenel in se spremenil v veliko skalo.

Zgodba o skitem zakladu

Nekdo je prodal hišo. Kupec se je vselil in opazil, da bo v novem domu treba marsikaj popraviti. Ko je pričel delo, je našel v zidu zaboj, ki je bil poln zlatnikov.

Odšel je k staremu gospodarju. »Pojdi z menoj,« mu je rekel, »v tvoji hiši je veliko zlata. In ker je zlato tvoje, si ga odnesi!«

Stari gospodar pa je dejal: »Kako? Saj sem ti prodal hišo tako, kakršna je. In ker zla nisem skril jaz, me prav nič ne briga, čigavo naj bi bilo.«

Nekaj časa sta se prepirala, potem sta odšla na sodišče. Ker pa niso odločili, čigav je zaklad, zato sta odšla na višje in nato na najvišje sodišče. Končno sta se znašla pred sultanom.

Sultan je poslušal zgodbo o zakladu. Takoj je videl, da zaklada ne marata, sam pa si ga ni hotel prilastiti, četudi zlato ni imelo lastnika. Pa je vprašal: »Ali imata otroke?«

»Imam fanta,« je rekel kupec.

»Jaz pa deklico,« je pridala stari gospodar.

»Dobro,« je dejal sultan. »Poročita vajina otroka in jima dajta zla o za poročno darilo. Tako zlato ne bo vajina last pa vendar naloženo v vajin prid.«

S to modro razsodbo sta moža zapustila sultana.

Orientalna pripovedka

Šimpanzi uspešno nastopajo v cirkusu

Šimpanz spada med človeku podobne opice in je precej manjši od gorile. Živi v Srednji Afriki. Po videzu je od vseh opic najbolj podoben človeku. Spodnja ustnica je pri šimpanzu potegnjena naprej, da laže zgrabi hrano. Šimpanz je temne barve. Rad se giblje po ravnem, to je po tleh, silno rad in zelo spretno pa se giblje tudi po drevesih, drogih in vrveh. Zelo lahko ga je naučiti različnih spretnosti.

To zna človek že nekaj časa izkoriščati v svoj prid. Tako je šimpanze možno videti v različnih cirkusih in podobno. Na slki vidite štiri šimpanze pri nastopu v nekem londonskem cirkusu. Njihovo udar-

janje na različne jazz-instrumente je zelo zabavno. Pravijo, da šimpanzi kažejo posebno zanimanje in smisel za ritmično glasbo.

slanina, zdaj marmelada; mučil se je in čakal, ali se ga bo gospodar spomnil ali ne. Ob takih prilikah so Skledarja navadno drugi opomnili: »Svojemu hlapcu ne boš nič dal?«

Nevarni ljudje so bili na nasprotni strani barake, blizu stalno se odprajočih, škripavih vrat. Tam je bil kapo barake, ki je poslal kapo zaradi tega, ker je znal italijanski. Okrog njega pa so se zvrstili: trgovski agent Brauž, o katerem so krožile vesti, da je kulturbundovec; gostilničar Kocmur, ki se je vedno hvalil s tem, kako je z goljufijami pri kartah obiral milijonarje; v kampu se je ukvarjal s črno trgovino s srebrnimi dozami, zlatimi urami in z drugimi »boljšimi« stvarmi, ki jih je prodajal alpincem in celo karabinerom. Še neka čudna kreature je bila tam, pravili so mu »Komar«; vsi so ga smatrali za konfidenta; drugi pa so bili bolj brezbarvni ljudje. O tem delu barake so govorili, da je »gornji dom«, o drugi polovici, kjer je bilo tudi Gatovo »dno«, pa so rekli, da je »spodnji dom«.

Takšna sta bila ustroj in hierarhija trintridesete.

Gato si je svoj novi dom skrbno uredil. Na steni za pogradom si je napravil majhen družinski oltarček: Na sredi je bila slika žene in treh otrok, samih močnih zdravih fantov. Obe strani ležišča, ki sta gledali v notranost barake, pa je zasrl z deko. Tako je bil popolnoma skrit na

svoji slamnjači. Le kdor bi odstrl deko, bi videl, kaj se godi za njo. Takih osamljenec, samotarjev in čudakov je bilo v kampu več, skoraj v vsaki baraki po eden, dva. Kadar je bil dežurni tenenec, ki je z nočno patroljo obšel barake, razdražen, se je navadno znesel nad temi dekami, jih z vso silo strgal in zadegal po tleh, ker so mu preprečevale popoln pregled čez barake. Toda drugega jutra so jih trdovratni samotarji spet pribili.

Gato je v kampu slovel kot čmeren čudak. Zdelo se je, da ni niti najmanj povezan z življenjem v baraki. Mislili so, da je tak po naravi in da je najbolje, pustiti ga pri miru. V resnici pa je živel svoje prav posebno življenje. V Ljubljani je sodeloval v vrsti najsmelejših akcij. Bil je član Štefanovih skupin. Njegova je bila tudi zamisel, da bi začeli izdelovati velike frače, s katerimi bi od daleč pošiljali bombe v okupatorske šabe in policijske postaje. V kampu je bil pod pravim imenom, a niso vedeli za njegovo delovanje. Aretirali so ga povsem slučajno. Vendar je živel v večnem strahu, da ga konfidenti izsledijo. Z vso svojo fizično liso — bil je proti Štefanu pravi orjak — in z vso nestrojno vmeno se je oprijemal najdrznejših misli na beg. Ko se je popolnoma blokiral na zadnjem pogradu, je s tem še stopnjeval splošni vtis, ki ga je sam uporabljal: da namreč živi samo za ženo in za svoje tri otroke. V tem je bilo nekaj

resnice: zelo močno je bil navezan nanje. Zato pa je tem laže in prepričljiveje skrivati svoje podtalno delo, saj ga ni prikrival z budalostmi in izmišljotinami, ampak z nečim, kar mu je bilo res pri srcu. Tega sicer Črtu in Štefanu ni priznal, vendar sta bila oba enakih misli, da se namreč ni spomnil na oltarček samo zaradi prikrivanja.

Po ureditvi novega doma sta legla s Črtom na ležišči za dekami. Črt je ležal na hrbtu in se z nogami uprl ob drogove pogoarod. Kar samo se mu je smejalo:

»Veš, zdaj se spet počutim kot v borbi...«

Gato je ležal, podpirajoč z rokami svojo temnopoltno, črnolaso glavo in se smehljaj.

»Kdaj misliš, da bo rov izkopen?« je vprašal Črt.

»Računam na kake tri tedne.«

»O... Če bi uspeli z »recitacijo«, bi zunanje češnje zobali... No, zdaj bodo pa breskve na vrsti.«

»Če ne šele trgavev...«

Črt ga je osupel pogledal.

»E, saj se šalim,« je ves oživel Gato in dodal: »Ti si pa mislil, da je zares.«

Smejala sta se in se premetavala po ležišču kakor otroka: dvaindvajsetletni Črt in skoraj štiridesetletni Gato.

»Najbolj me veseli, da sem preflisil Hribčka. Prinesel sem mu dvaindesetset cigaret, dogovorjenih pa je bilo samo

Važen je bil še Črtov sosednji pograd. Tam je kraljeval obrtnik Skledar s svojim hlapcem. Bil je debel, star dedec z bikovskim vratom. Hlapčič pa je bil mlad, slaboten, kakor da se je padla lea pogljal samo v rast in se ni uregnul utrditi. Ta dva so poskušali preseliti, toda Skledar je že na prvi namig osorno zamomljaj; komaj da je premaknil debelo ustnico, mogočni nos in debela lica pa so ostala sploh negibna. Končno so ju pustili pri miru. Saj je Skledar običajno spal, hlapčič pa je zanj leal okrog, mu pral gavo, nosil hrano in krpal nogavice. Kadar pa je bil Skledar buden, se je zagledal v svoj paket in počasi jedel.

S Hribom sta bila pravo nasprotje. Več ko je Hribček imel, bolj je stiskal in visel na tem, kar je dajala komanda. Kar pa je Skledarju prišlo v roke, je romalo v njegov želodec. Hlapčič je v prvem nadstropju napeto poslušal dražee odvijanje kože s klobase in vznemirjajoče šuščenje papirjev, iz katerih se je pokazala zdaj

Z A G O S P O D I N J O I N D O M

Pri elektriki je previdnost vedno na mestu

Mnogo se po različnih časopisih in revijah opozarja na nevarnosti, ki nastajajo pri nepravilnem ravnanju z elektriko. Nesreče pa se ne dogajajo samo v obratih in tovarnah, marveč tudi v domovih, ker ljudje še ne znajo pravilno ravnati z različnimi električnimi napravami, od navadnega kuhalnika preko likalnika pa do najbolj kompliciranega električnega aparata. Često pa se nesreča primeri, ker se preveč zanašamo na to, da se nam ne more nič pripetiti, in prav zaradi tega ravnamo z električnimi pripravami marsikdaj prav lahko neselno.

Zbrali smo nekaj navodil, ki nas bodo varovala pred več nevarnostmi, seveda le, če se bomo po njih točno ravnali:

Nikoli ne uporabljajte pokvarjenih žic, vtičev in vtičnic. Popravi naj nam jih le strokovnjak, ki svoj posel razume. Vsako popraviljanje, ki ga izvršuje nestrokovnjak, kot je na primer prevezovanje nategane žice z raznimi trakovi, lahko pripelje do nesreče.

Vtičev ne vlecimo iz stikala za vrstico, posebno ne, če je vrstica pretrgana in razvita tik ob izolirnem delu.

Ne vtikajmo v razna stikala kovinskih predmetov, da bi jih tako popravili. Posebno se tako radi igrajo otroci, zato jih je na to treba pogosto opozarjati. Previdno ravnamo, če namesimo stikala tako visoko, da otrok ne pride do njih.

Telečji zrezek na več načinov

Telečji zrezek ob straneh narežemo, osolimo in spečemo, nato pa ga lahko priredimo na več načinov.

Med dva enaka telečja zrezka damo kos sira (vendar ne navadni kravji sir), povaljamo v moki, jajcih in drobtinah ter zapečemo na obeh straneh v pokriti posodi in na ne prehudem ognju.

Na telečji zrezek damo tenko rezino slanice, rezino šunke in trdo kuhano jajce. Vse to zvijemo in prevezemo z belim sukancem ter spečemo.

Hitro spečene telečje zrezke polijemo s smetano in pustimo, da še dobro prevrejo.

Telečje zrezke nadevamo z nadevom: na žlici masti prepražimo dobro sesekljano čebulo, dodamo na koščke zrezano slanino ali šunko, malo riža in sesekljane peršilja. Med praženjem dolijemo 1 do 2 žlici vode. Ko vzamemo s štedilnika, hitro umešamo 1 do 2 jajci, sol in poper. S tem nadevom napolnimo zrezke, zvijemo v rolo in povežemo z belim sukancem. Te role nato pečemo na masti. Na isti način lahko pripravimo tudi goveje zrezke.

Posebno pa je treba svariti pred prijetjem električnih aparatov z mokrimi rokami. Res je, da se nam devetindevedese krat ni nič zgodilo, stotič pa bo nesreča tu. Zelo rade se primerijo nesreče v kopalnicah, zato velja, da sedeč v banji ne segamo po različnih električnih napravah, ker to bi bila igra s smrtjo. Z okovanimi čevlji stoječ na mokrih tleh ne segajmo po stikalu. Mokra tla so nevarna tudi v kuhinji, posebno še, če je mogoče stik med kuhalnikom in vodovodno pipo.

Velja naj tudi to pravilo, da se ne smemo nikdar dotikati dveh električnih naprav hkrati, seveda le, če s a vključeni, kot na primer radioaparata in kuhalnika, telefona in žarnice ter podobnega. Čeprav so vsi ti aparati izolirani, se lahko zgodi, da ne opazimo nastale napake in nesreča je tu.

Žarnice menjamo le, če smo prej izklopili električni tok, najbolje je, če izklopimo stanovanjski vod.

Ne puščajmo električnih žic in kablov

zavrtih ali celo zavozlanih. To velja tudi za telefon. Žica se ako lomi, izolacija odstopi, pa imamo stik.

Med nevihto izklopimo radioaparate, prav tako, kadar odidemo za dalj časa iz stanovanja. Tedaj poberimo tudi vse vtiče iz vtičnic.

Med nevihto po možnosti ne uporabljajmo telefona.

Če nam v kakem električnem aparatu praska in poka, prekinimo ok in aparata ne uporabljamo več preden ga ne pregleda strokovnjak.

Zavedajmo se, da je upoštevanje teh nekaj navodil nujno potrebno, ako hočemo obvarovati svoje življenje. Ta navodila so nastala na podlagi večletnih izkušenj in prav zaradi tega so tako merodajna in neobhodno potrebna za slehernega, ki ima opravka z električnimi aparati, to pa ima v današnjem času že skoraj sleherni človek, tako tudi v veliki meri gospodinja v gospodinjstvu.

Z D R A V S T V E N I K O T I Č E K

Astmatiki naj poslušajo zdravnika

Ljudje, ki imajo naduho, se navadno prebujajo sredi noči in imajo občutke tesnobe in dušitve, ker dihaajo z veliko težavo. To so krize, ki nastopajo pri astmi in trajajo približno eno uro. Toda bolniki živijo vedno v s rahu, ker se lahko kriza vsak trenutek ponovi.

Vzrok teh kriz je v neuravnovešenosti med simpatičnim in parasimpatičnim živčevjem. Razdraženost parasimpatičnega živca povzroči pljučni krč in občutek dušenja, medtem ko je znamenje razdraženosti simpatičnega živca izločanje sluzi, ki sledi krizi. Težko pa je ugotoviti, kaj povzroči to neuravnovešenost med živčevjem.

Najbolj pogost vzrok astme je občutljivost organizma do neke jedi, do nekega zdravila, do peloda ali kakšne druge snovi. Zadostuje torej, da pride organizem v stik s snovjo, za katero je občutljiv, da takoj pride do krize.

Pri ženskah lahko izvira astma iz drugih vzrokov, in sicer je lahko posledica motenj v jajčniku. V tem slučaju ima bolezen svoj začetek že v puberteti. Ko je astmatična ženska noseča, krize navadno prenehajo in se zopet pojavijo po porodu.

Naduhi niso naklonjeni samo živčnoprotnasim ljudje, temveč tudi ljudje, ki bolujejo na želodcu, ker je astma povezana z delovanjem želodca.

Ljudje, ki imajo naduho so tudi zelo nervozni, podvrženi so bolečinam, nemiru in nespečnosti. Pri nervoznih ljudeh lahko pride do krize vsled vinjenosti, mraza, toplote, lahko tudi zaradi nevihte in podobno. Zgodilo se je, da je nekdo dobil napad ob samem pogledu na šop vrtnic.

Zdravnik, ki ga pokličemo v nujnem slučaju, bo navadno dal bolniku injekcijo adrenalina z dodatkom posebnega ekstrakta. Ta injekcija povzroči takojšnje olajšanje, vendar je to škodljivo ponavljati. V drugem primeru se bo zdravnik poslužil kakšnega drugega sredstva. Paziti pa je treba, da bolnik ne jemlje sredstev, ki vsebujejo opij in njegove derivate. Opij namreč preprečuje ventilacijo in s tem nastane nevarnost takojšnje smrti. Mnoga sredstva, ki jih ščejejo za učinkovita, lahko bolezen poslabšajo, če jih jemljejo bolniki predolgo. Tudi uporaba aspirina pri nekaterih bolnikih lahko povzroči krizo, kateri sledi včasih celo smrt.

Iz tega sledi, da se morajo ljudje, ki bolujejo za naduho, ravnati po zdravniškem navodilu in nikoli ne smejo vzeti sredstev, ki jih ni predhodno dovolil zdravnik.

sedemdeset. Roke in usnice so se mu tresle, spet in spet je štel, nenadno pa je vse skupaj strpal v žep in odšel, ne da bi rekel »mu«. Najbrž se je zbal, da bi jaz opazil — pomoto.«

POŽERUŠKA STAVA

Drugega dne je bilo v triintrideseti vse na nogah. Že dopoldne so raznesli, da bo takoj po kosilu požeruška stava. Opoldne se je zbrala pri mizi v sredi skoraj vsa baraka. Pogradi okrog mize so bili prenatrpani. Po gornjih ležiščih so se — valja joč se vse počez — nagnele mlajši ljudje in ljudje iz »spodnjega doma«. Bratuž, Kocmur, Komar in drugi iz bližine kapa pa so posedli na najbližjem spodnjem ležišču. Vsakdo, kdor se je postavil prednje in jim zaprl razgled, se je na njihov kratki, rezki »izgini!« naglo umaknil. Na nasprotni strani mize so se stoji prerivali tisti, ki so prispevali k stavi hlebčke, menažo in sirčke. Bili so živahni, malce pa jim je le skrb resnila izsušene obraze: kdo ve, ali fant morda res ne bo pospravil vsega. Precej v ozadju je stal Skledar s Črtom. Črt ga je toliko časa pregovarjal, da se je navsezadnje le dvignil in prišel pogledat požeruško predstavo. Še bolj od daleč je stegoval svoj tanki, dolgi vrat kapo barake. Delal se je, kakor da se zanj ne spodobi priti preveč v bližino vse te zadeve. Ves togoten pa se je premetaval po

svojem ležišču Hribček. Ta množica ga je motila in vznemirjala: lahko, prav lahko ga v tej gneči kdo okrade. Po tihem se je togotil na Gata in nase: »Kakšen vrag me je premotil, da sem sprejel zamenjavo!«

V središču vsega, ob mizi, pa je stal vodja stave Rogač s tričlansko komisijo. Neprestano je zamahoval z desno roko, v kateri je imel stoparico. Bil je izredno dobre volje. Krohotal se je na ves glas, nastavljal uho tistim, ki so mu v tem trušču hoteli kaj povedati, se posvetoval s svojo komisijo in dal navodila. V množici šibkih, sesradanih postav so se še bolj uveljavljala njegova mogočna pleča in njegova velika, debela glava z malce grobim obrazom, z močnimi ličnicami in majhnim nosom, ki so mu ga zmaličili na nekem boksarskem matchu. Bil je po vnanjem ves boksar in pretepač, v srcu pa vrl poštenjak. Vsa njegova pojava, zlasti pa rahlo naprej nagnjeni gornji del života in stalno nekoliko razkročene dolge roke so zgovorno kazale, da bi bil vsak hip pripravljen na udarec, naskok, pretep, boks. Tudi lakota in praznota življenja v kampi mu — vsaj videz — nista mogli do živga.

Pri Rogačevi mizi se je pojavil mlad, suh, vitek fant temne polti, velikih črnih oči in črnih dolgih las. Vsi pogledi so se uprli vanj. To je bil požeruh.

»O, glej, glej, balerina je že na odru,

zdaj se bo začel ples!« se je med smehom oglasil nekdo iz množice.

»Dolg je in suh kakor glista, taki sploh nimajo dna,« je sodil nekdo, ki je prispeval hrano.

»V kateri baraki so ga neki iztaknili, tega dolgina,« se je vznemirjal tretji.

»Ta že ne bo vsega spravil pod streho,« je menil Kocmur, ko si ga je večje ogledal. Z Bratužem sta stavila nani kot na kakega konja: če pospravi vse, dobi Bratuž sto lir, če ne, pa Kocmur.

Na mizo so pričele prihajati gavetke, hlebčki in sirčki. Fant si je vse skrbno razvrščal: na levi panjote in sirčki, ob njih dve gavetki vode.

»Aha, z vodo bo potlačil kruh,« so rekli tisti na pogradih, ki so sledili vsako njegovo kretnjo. Na desni si je zvrstil gavetke z menažo.

»Pet gave menaže, pet panjot, pet sirčkov,« so štele lačne oči. Nekateri, zlasti tisti, ki so se zaradi stave odrekli vsemu temu, so požirali slino in zazdelo se je, da jim bodo vsak čas odpovedale noge. Posedli so kjer koli, samo da niso stali.

Rogač je dvignil stoparico. Še enkrat je vsem razložil, za kaj gre: Če fant vse to, kar je na mizi, poče v petnajsih minutah, mu ni treba ničesar vračati. Če ne pojé, mora dvojno vrniti.

»Pričnite! Kaj čakate!« so se začeli glasovi iz ozadja. Rogaču pa se ni nikamor

Zveza slovenskih zadrug

SVETUJE

„Wolf“ — univerzalno dvigalo:

V naših nasvetih vas hočemo danes seznaniti s pripravo, ki v precejšnji meri olajša kmečka dela kot so spravljanje sena, spravljanje in nakladanje gnoja in drugo. To bi bilo zgoraj omenjeno dvigalo. Ima prednost, da se lahko namesti na vsakršno gospodarsko poslopje, ne da bi bila potrebna kaka prezidava poslopja. Za uporabo dvigala je treba 10 m ali po rebi tudi 20 m račnic, ki se montirajo na strešno tramovje ali v hlevu. Dodatno k temu je možno napeljati še posebne »gibljive« tračnice, ki jih je možno okreniti v vsako poljubno smer. Za gonilno silo zadostuje navadni električni ali bencinski motor s 3,5 PS.

Interesne, ki bi želeli podrobnejša pojasnila prosimo, da sporočijo svoje želje Zvezi slov. zadrug. Ona vam bo poslala monterja, ki bo vzel vse potrebne mere in tudi prevzel montažo.

„Wiesel“ — orodje za mnogostransko uporabo (Vielfachgerät):

S tem orodjem vam predstavljamo edince svoje vrste, ki do sedaj še ni našel sebi enakega, kar se tiče obdelovanja pri krompirju in pesi. Kljub mnogovrstni uporabi je zgrajen enostavno in priročno, posamezne dele pa brez težave montira tudi vsak nesrokovnjak.

Razdaljo koles je mogoče poljubno spreminjati od 40 do 70 cm, kakor je pač potrebno, zato je orodje zelo pripravno tudi za hribovite kraje. Za sajenje krompirja se namesi dvoje obov, na katerih je nameščenih (normalno) 5 lopatic, ki grebejo luknje za krompir v razdalji 40 cm. Nato se montirata dva para plošč, ki pokrijejo sajeni krompir. Te plošče služijo tudi pri osipavanju, samo da se drugače namesijo. Plošče imajo to prednost, da pri kamniti zemlji tudi večje kamne potisnejo v stran, ne da bi poškodovali orodja. Pri težki zemlji se uporabljajo pravi osipalniki, ki se dobavijo zraven. Tudi pri okopavanju pese je mogoče s pridom uporabljati to orodje. Pri tem se plošče obrnejo tako, da varujejo mlade rastline pred izdrtjem.

Če po tem kratkem opisu pogledamo še ceno, ki znaša za kompletno orodje šil. 4.500.— pridemo do zaključka, da je orodje s tako mnogostransko uporabo res vredno svojega denarja in ga našim kmečom priporočamo.

mudilo. Dvignil je glavo proti nestrpnemu:

»Kam se vam pa mudi? Življenje v kampi je — čakanje. Zjutraj čakaš na črno vodo, ki ji pravijo zajtrk. Nato čakaš do opoldne na čorbo, popoldne čakaš na apel, zvečer čakaš spet na vodo, ki ji pravijo večerja. Tedne in tedne čakaš na pošto z doma in na paket. Vsak dan čakaš na novice s fronte. Zmerom pa čakaš na to, kdaj te bodo izpustili in kdaj bo konec vojne...«

»In kdaj boš crknil od lakote,« je vpadel suhljat starček.

»Ali pa od griže — — —« je pristavil drugi, ki je bil bled kakor stena.

»Čakamo, da se bodo stvari vendarle zasukale na bolje,« se je od nekod vzel mlad, zavzet glas.

»To bo še dolgo. Kje bomo že mi takrat.«

»Čakamo na lepše življenje, ki o niem fantaziramo po kampih,« se je z ironijo vpletel Kocmur.

»Jaz pa čakam, kdaj boste nehali. Kdo bo poslušal to — — —« se je prerinil k mizi Hrib in zabliskal s svojimi vodeni mi očmi. Potem pa se je mrmrajoč spet umaknil med svoje plašče in srajce.

»No, Rogač, še tebe pa res ni treba, da bi čakali,« je od nekod prišel dobrohoten nasvet.

(Se nadaljuje)

Nekaj novejših pogledov na proizvodnjo mesa v govedoreji

Se nikoli nismo bili v govedoreji primorani do tako očnega in temeljitega računa kot v zadnjem času. Na eni strani ni pričakovati, da bi se cena za mleko in mlečne proizvode bistveno izboljšala, na drugi strani pa pojema povpraševanje po starejši, polno ali masno pitani živini. Pred par leti je še izgledalo, da nas bo v govedoreji rešilo podaljšano pitanje telet, tako imenovano pitanje na »bebi bif« in je ves kmečki propagandni aparat v deželi tolkel na boben za »bebi bif« pitanje. Izkušnja je vendar pokazala (in to so morali neprijetno občutiti na svoji lastni koži tudi mnogi naši gospodarji), da se pitanje na bebi bif zaenkrat ne izplača, kljub temu, da mlade, na bebi-bif-pitanje postavljene bikce in telce deloma lahko krmimo z domačo voluminozno krmo, lucerno, deteljo in silažo. Bebi bif-pitanje mora biti zaključeno v starosti od 11 do 15 mesecev ter mora biti v tej starosti živa teža živali od 350 do 550 kg s klavno izrabo od okrog 57 odstotkov. Meso takih živali ima še fina, nežna vlakenca in tudi še ni temnejše barve. Žal mesarji niso pripravljeni za te z visokimi stroški spitane živali plačati boljšo ceno kot za nekoliko starejše govedo.

Stara pitana živina ne gre več

Da je pitanje starejše, dorasle in v mlečni proizvodnji ali v večletni vpregi došle goveje živine v večini primerov nedonosno in neizplačljivo, je splošno znano. Četokrat je za gospodarja, ki slučajno še dela z enim ali dvema voloma, boljše, da dosluženega vprežnega vola proda mesarju, ne da bi ga prej pital. Pitane tako stare govede, volov in krav je rentabilno navadno le, če se nam plača ne samo prirastek žive teže, marveč tudi izboljšanje kakovosti, da dosežemo tudi takomerni avans, to je vrednostni prirastek. Če bi nam za nepitane vola nudil mesar na primer le 8 šilingov, za pitane pa 10 ali 11, bi se mogoče pitanje še izplačalo. Toda veliko je vprašanje, kako dolgo bo masno pitana žival še zaželjena in če imamo za tako pitanje na razpolago zadosti cenenih škrobnih krmil (dobrega sena, korenčnic, krompirja, zelene krme, primerne paše ali silaže ter še otrobov). Pokladanje žita ali otrobov v večji količini kot en kilogram na dan se absolutno ne izplača. Izjemo bi mogoče lahko napravili, če bi šlo za mlajše še rastoče živali.

Teg zahteva mlado živino

Zaradi tega se v zadnjih mesecih vsebolj uveljavlja pitanje mlade govede, skupljenih (kasiranih) bikcev, volov in nezaskočenih telic. Naravno se izplača in sicer dobro izplača pitati tudi še nekateri

rane bikce, katere v starosti od enega do dveh let in po enkratni paši postavimo v teži od 300 do 400 kg v hlev ter jih tu ne krmimo nič boljše kot krave. Krepke krme dobivajo tu le malenkost. Tudi tako krmljeni in oskrbovani, pičlo dve leti stari bikci pingavske pasme so dosegli že težo od 700 do 750 kg ob 58 % klavni izrabi. Tako pitani bikci ne dajo samo odlično meso za klobase, ampak tudi za pečenje.

Kjer pa je na razpolago dobra dolinska ali planinska paša, je mogoče dandanašnji še s primernim zaslužkom pitati mlade vole ali junice. Dobro obkovan, pitovni tip okrog dveh do treh let sarih zgodaj rezanih volčkov, ki so bili že dve leti na paši in ki imajo samo še dva do štiri široke zobe, so najprimernejši za pitanje. Pitane naj traja okrog pol leta in naj da približno dnevno priras od enega kilograma. Če so tehtali ti na pitanje postavljeni volčki okrog 400 do 500 kg, naj bi po končanem pitanju dosegli težo do 700 kg.

Več lanu zaradi olja

Lan pri nas ni neznana rastlina. Sejali so ga že zdavnaj zaradi prediva za domače platno. V novejši, industrijski dobi pa je bombaž čedalje bolj izpodrival lan. Zdaj ga pridelujejo ponekod še za domače potrebe.

Lanu dandanes ne cenijo več tako, odkar so tovarniške tkanine izpodrile domače platno. Vendar je dandanes zelo pomembna surovina, njena vrednost celo narašča. Lan namreč daje razen vlaklen tudi seme, ki ima veliko uporabnost zaradi olja. Laneno seme vsebuje 20 do 30 % olja, ki je za tehnične namene zelo cenjeno. Iz lanenega olja kuhajo firnež, ki ga uporabljajo za izdelovanje oljnih barv. Laneno olje pa potrebujejo tudi za izdelavo tako imenovanega mazavega mila, ki ga mnogo potrebujejo v tehniki in zdravstvu (iz njega izdelujejo n. pr. razna razkuževalna sredstva — lizol). Ma-

že bi rabili te voličke pred pitanjem poleg traktorja še nekoliko za delo (kar je gospodarsko vsekakor upravičeno!), bi posali sicer nekoliko s areši in težji, kvaliteta mesa pa bi preveč ne trpela.

Upoštevati je tudi, da zahteva današnji konzum ravno prav dozorele, okrog dveh in pol do treh in pol let stare pitane vole ali telice. Prezgodaj na pitanje postavljene, premladi voli ali telice pač ne dajo onega marmorirastega, ravno prav, ne preveč in ne premalo mastnega mesa, ki ga zahteva kupec oziroma konzument.

Zanimiva je tudi izkušnja, da je bilo mogoče doseči s pitanjem iz plemenske reje izločenih, pet let starih, torej še mlajših krav pingavske pasme, skoraj enako kakovost mesa kot pri pitanju dve in pol leta starih junic. Predpogoj za take uspehe je seveda pravilna, bohotnejša vzreja telic, ki morajo doseči v enem letu starosti vsaj 270 do 300 kg žive teže.

Agrarni svetnik Fr. Vernik

zavo mlo uporabljajo tudi za izdelavo raznih škropiv za sadno drevje. Lanenega olja rabimo toliko, da ni dovolj domačega ter ga moramo uvažati.

Pri nas je mogoče uspešno pridelovati lan. Kazalo bi torej, da bi ga pridelovali več tudi zaradi olja. Za laneno seme se zanimajo naše oljarne, stebelca (slamo) kupujejo predelovalnice lanu in konoplja za izdelovanje pred vsem tehničnih tkanin (šotorsko platno itd.). Pridelovalci torej ne bodo v zadregi, kje naj prodajo pridelek. Zdaj, pozimi, je čas, da kmetovalci v manj prometnih, odročnih krajih razmislijo, ali bi ne kazalo pridelovati lan namesto kakšne druge rastline, ki je bolj zahtevna in manj donosna. Na hektar je mogoče pridelati 600 do 1200 kg semen in 2000 do 4000 kilogramov slame.

V presojo za bodočnost

Švedska kmečka stranka je leta 1913 po razpravi o združnih kravjih hlevih dala na zapisnik: »Združni goveji hlev je verjetno oblika sodelovanja, ki bo v bodočnosti pridobila na tleh. Predpogoj zato je verjetno doba ene generacije«.

In danes? — Združni goveji hlev postaja s varnost. Pred nedavnim smo poročali, da so se kmetje vasi Renda v Hesen (Zap. Nemčija) odločili za združni hlev s strojno molžo in da so s tem dosegli velik prihranek na investicijah ter

na krmi in oskrbovalnih stroških živine; poleg vsega pa dobijo svoje mleko za 24 grošev boljše plačano.

Združni goveji hlev se uveljavlja tudi na Švedskem. Prvi skupni hlev je leta 1944 postavilo 10 malih denarniških kmetov v Östersund v Severni Švedski. Z združenimi močmi so zgradili nov, a prevelik hlev, ga opremili s potrebnimi stroji in postavili v njega svojo živino ter namestili potrebno osobe. Krmo so dostavljali s svojih kmetij. Izkupek za mleko so si delili po količini dostavljene krme. Razdrobljena površina kmetij je bila vzrok, da se ta prvi poskus v celoti ni obnesel. Drugi poskus v isti pokrajini je že temeljil na izkušnjah prvega. Poleg tega, da so zgradili enostaven hlev, so združniki z zložitvijo svojih zemljišč poskrbeli tudi za skupne travnike in pašnike ob hlevu. Poleg hleva so postavili tudi silose in skladišča za drugo krmo, napajalnike itd. Ta združni hlev zelo dobro uspeva. Pravijo, da je vzgled, ki mu bodo na Švedskem sledili.

Združni goveji hlev postaja nujnost tam, kjer na vasi ob vsej mehanizaciji poljskega dela še vedno primanjkuje ročne delovne sile in denarja. Hlevska opravila in oskrba živine bosta po malih kmečkih obratih ostali stvar ročnega dela. To delo bo vedno obremenjeno z visokim odstotkom zamujenega časa, predvsem pa z neuspehi v racionalizaciji živalske proizvodnje zaradi nezadostnega strokovnega znanja in pomanjkanja kontrole prirastka in molznosti. Združni hlev pa je za male kmečke obrate pot k racionalizaciji, k rentabilnosti vloženega kapitala, znanja in dela kmečkega delovnega človeka.

Če pa bo spoznanje tega v industrializiranih državah in s tem tudi pri nas vezano na nadaljnjo dobo ene generacije, bo to spoznanje prišlo za naše družinske kmečke obrate prepozno.

Pred prasiatvijo uredi svinjak

Za uspešno vzrejo pujskov je poleg primerne in izdatne krme, ki žere pri svinji na mleko, potreben primerno urejen koč, kjer se nahaja plemenica s pujski. Ob stenah koč mora biti 20 do 30 centimetrov od tal in 20 do 30 centimetrov od stene nabita lesena letva, za katero se pujski lahko umaknejo, če se dojica vleže. Drugače se zgodi, da pujske potlačijo. Svinjam s pujski nastiljaj zrezano slamo, ker se v dolgi slami lahko zamorajo in se ne morejo naglo zogniti svinji. Poleti prve dni, pozimi pa akorekoč do odstavitve naj se pujski grejejo pod »infrazarnico«, da jim bo toplo in da bo imela svinja mir. Zato pa imej svinjak zračen. Sveži zrak je za pujske pol zdravja. Tega nikoli ne pozabi. Če boš tako delal, se gnezdo pujskov ne bo manjšalo, temveč bodo os ali in vidno rastli.

Železo pospešuje rast pujskov

Pujski hitreje napredujejo, če dodajamo breji svinji vsak dan med klajo železno galico. S primerjalnimi krmilnimi poskusi so dognali sledeče: prašički svinj, ki niso dobivale železne galice, so tehtali pri osmih tednih povprečno po 11,2 kg. Medtem so pujski od mater, ki so dobivale železno galico le za časa brejosti, tehtali pri isti starosti po 12,4 kg. Najbolje pa so napredovali pujski onih svinj, ki so stalno dobivale železno galico, in sicer so tehtali 16,4 kg. Vse svinje so bile enako krmjene.

Nedelja v svinjaku

Pust je že minil, zato mislim, da naslova in naslednjih vrstic ne bo nihče jemal za pustno šalo. Pri nas pravimo, da nedelje v svinjaku ni, drugi pa — ki jim gre za delavce še težje — pravijo, da je tudi v svinjaku mogoče držati nedeljo.

Svojčas so namreč na preskusnem in raziskovalnem zavodu v Kielu preskušali, kako vpliva »nedelja v svinjaku« na prirast pitancev. Vsak četrtek in vsako nedeljo so krmili pitance samo zjutraj. Zaključek tega poskusa je pokazal, da »nedeljo v svinjaku« krme niso prihranili. Pitanje se je sicer nekoliko zavleklo, ljudje pa so bili veseli, ker jim je bilo treba prašiče dvakrat na teden samo enkrat krmiti. V poletnem času pa se je v »nedeljo v svinjaku« ali na »postni dan za svinje« pokazala pri pitancih potreba po pitni vodi.

Miha

Kalifosfatno gnojenje na list pri ozimni rži

Kdor jeseni ni gnojil s Thomasovo moko in kalijevo soljo, to lahko opravi še spomladi z gnojenjem »na list« (Kopfdüngung). V tem primeru bo vendar bolj učinkovita mešanica superfosfata s kalijevo soljo. Thomasova moka mešana s kalijevo soljo in rošena v igred bi prišla rži le malo v korist, ker deluje počasneje od superfosfata in ker se za gnojenje odločimo šele, ko vidimo, kako je rž zimo prestala in kako se je obrasla. Po hektarju dajmo vsaj 400 kg superfosfata, zmešanega z 200 kg kalijeve soli. V suhi pomladi gnojila z mrežno brano zabranamo.

Kole za ograjo impregnirajmo

Trpežnost vsakega kola, ki stoji izpostavljen vlagi zemlje, podaljšamo, če ga prepojimo ali impregniramo s pripravki, kakor so to Wolmanit UA, Hydrasil UT in Lignovin.

Sveže neošpičene kole s skorjo vred postavimo v ca. 4 % raztopino teh pripravkov. Na ta način se kol prepoji po celi dolžini in tudi v svojo notranjost. Če pa so kole že več kot 3 mesece posekani in je koža odluščena, jih najprej ošpičimo in jih postavimo v isto raztopino. Raztopina mora preseči dolžino, ki pride v zemljo, vsaj ca. 30 cm. Čez 3 do 5 dni vzamemo kole iz raztopine in jih pustimo sušiti. To zadošuje in je mazanje s karbolinjem ali drugimi olji nepotrebno.

Nekaj o kokošjih pasmah

Nobena domačih živali ni zastopana s toliko pasmami kot kokoši. Mnoge so že popolnoma propadle in izginile, mnoge bodo še nastale. Skoraj vsaka pokrajina ima svojo domačo pasmo. Te so po navadi najboljše, posebno če je bila selekcija (izbor) pravilna. Vendar na svetu ni »najboljše« pasme. Vsaka je najboljša tam, kjer je prilagojena in kjer ji nudijo potrebne pogoje.

Danes ne poznamo več šporne reje kokoši. Selekcija stremi za gospodarsko važnimi lastnostmi, kot so nesnost, teža, kakovost jajc in mesa ter uporaba krme. Kmetu je vseeno, če je kokoš bela ali črna, samo da znese veliko jajc in da da okusno meso.

Pasme bi lahko razdelili v tri velike skupine:

1. težke azijske pasme,
2. lahke sredozemske pasme in
3. srednje težke ali moderne pasme.

Azijske pasme so težke, petelini tehtajo povprečno 6 kg. Značilne so rumene noge, navadno operjene, globok in kratek trup. Imajo precej mesa, ki pa ni najbolj okusno. Nesnost je nizka. So hladnokrvne in mirne. Pojedo veliko hrane, ki pa si je ne poiščejo same. Ohranjena je še koš in brama pasma. Praktično ne pri-

dejo v poštev, uporabljajo jih za križanje z lahkimi pasmami.

Sredozemske pasme so lahke. Kokoši tehtajo do 2 kg. So odlične nesnice, kakovost mesa je slaba. Imajo plitev in podolgovrat trup. Noge so rumene, prav tako koža. Svetovno znana pasma iz te skupine je leghorn. Ta bela kokoš je izrazit predstavnik farmskih kokoši, ni pa za kmeta, ker je plajljiva in lena, njena bela barva pa je pravih darja za razne ujede in lisice. Znese povprečno 180 jajc na leto.

Srednje težke ali moderne pasme so nastale s križanjem prvih in drugih. Po navadi imajo združene lastnosti visoke nesnosti in višje teže. V to skupino spadajo pasme, ki so pri nas najbolj znane in razširjene. Iz Amerike smo dobili plimut rok, rodajlend, vijandot, njuhempšir, v Evropi pa so nastale saxes, laflaš, golovraka in štajerka — svetovno znana slovenska kokoš. Poleg teh je seveda še vrsta drugih. Pasme iz te skupine imajo srednje lastnosti med prvo in drugo skupino. Kokoši so težke okoli 3 kg, petelini pa 4 kg. Nesnost je precej nizka kot visoka. Znesejo 80 do 100 jajc na leto. So lene in si zelo malo hrane same poiščejo. Najboljša med njimi je tako imenovana štajerka.

Pozitivni sklepi v Moskvi

Konec tedna je 20. kongres KP Sovjetske zveze po desetdnevnem zasedanju zaključil svoje delo. Ves svet je z veliko pozornostjo spremljal dogajanja na tem kongresu, ki ga je podpredsednik sovjetske vlade Mikojan, izгледа upravičeno, označil kot najvažnejši kongres po Leninovi smrti.

Najvidnejši sovjetski politiki so v svojih analizah obsodili Stalinovo obdobje diktature, ki je povzročilo Sovjetski zvezi veliko škodo v zunanji in notranji politiki, v socialističnih gibanjih po svetu pa pokopalo skoraj vse simpatije, ki jih je nekoč uživala dežela, ki je prva krenila na pot socializma.

Na moskovskem kongresu so v zaključni resoluciji ugotovili velike spremembe v mednarodnem razvoju in okrepitev socialističnih pozicij v svetu. Poudarili so, da je za utrditev miru treba premostiti razdor v delavskem gibanju in stremeti za povezavo s socialističnimi strankami in vsemi silami, ki hočejo braniti mir, nacionalne interese svojih narodov, demokracijo in neodvisnost. Podlaga mednarodne politike naj bo načelo mirnega sožitja

in sodelovanja med državami z različno družbeno ureditvijo, zmaga socializma v sleherni državi pa je notranja zadeva narodov vsake posamezne dežele po poti, ki ji najbolje odgovarja. Sovjetska zveza hoče v okviru mirnega gospodarskega tekmovanja v zgodovinsko najkrajšem roku dohiti in prehiteti industrijsko najbolj razvite kapitalistične dežele. Sklenili so nadaljnje povečanje težke industrije ter razvoj in krepitev tehnične podlage v kmetijstvu. V strankinem življenju pa se je kongres z obsodbo čaščenja osebnosti zavzel za razvoj notranje demokracije in za načelo kolektivnega vodstva ter naložil centralnemu komiteju skrb za to, da nikdar ne bi več prišlo do režima diktature kot ga je uvedel in izvajal Stalin.

Če se bo v življenju in politiki Sovjetske zveze v dejanjih uresničevalo to, kar se je začelo razvijati v letih po Stalinovem pogrebu in kar se je novih in pozitivnih misli, spoznanj in sklepov odrazilo te dni v Kremlju, bo 20. kongres v resnici lahko pomenil mejnik v mednarodnih odnosih in v razvoju socializma.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 19.45, 22.00.

Sobota, 3. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.30 Pozdrav nate — 16.15 Odlični izbor — 17.10 Oddaja presenečenj — višje ne gre! — 19.30 Po dolinah in planinah (slov.) — 20.10 Pestra oddaja.

Nedelja, 4. marec:

6.20 Narodna glasba iz Avstrije — 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Vedno dobro razpoloženi — 8.20 Oddaja za kmete — 9.10 Godba na pihala — 11.05 Veselo petje in veselo igranje — 14.30 Pozdrav nate — 16.00 Ura pesmi — 17.00 Glasba ob peti uri — 19.00 Nedeljski šport — 21.00 Venec lepih melodij.

Ponedeljek, 5. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Zapisniki iz domovine — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Za našo vas (slov.) — 16.00 Koncertna ura — 16.35 Znanje za vse — 16.50 Pogovor s časom — 18.45 Da ne pozabimo... (slov.) — 20.10 Glasba za milijone.

Torek, 6. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Zdrav človek — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Zdravniški vedež (slov.) — 15.30 Kaj naj postane moj otrok? — 16.35 Znanje za vse — 16.50 Kulturna poročila — 18.00 Sami šlagerji — 20.10 „Paris in Helena“ — muzikalična drama.

Sreda, 7. marec:

5.50 Kmetijska oddaja — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Iz ženskega sveta — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Iz domačih gajev. (Poje Miro Kernjak ob spremeljavi R. Piliha, Kotmirski trio in Rožanski trio) — 16.00 Koncertna ura — 16.35 Znanje za vse — 18.45 Okno v svet (slov.) — 20.10 Igra zabavni orkester radia Dunaj.

Četrtek, 8. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Avstriji v inozemstvu — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Pesmi v priredbi Zorka Prelovca. Poje Franc Leskovšek, Bas-bariton (slov.) — 16.00 Oddaja za žene — 16.35 Znanje za vse — 20.10 Kaj domovina pripoveduje.

Petek, 9. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Domovina in čas — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Mlada setev III. (slov.) — 16.35 Znanje za vse — 17.10 Glasba iz operet in filma — 18.45 Zbori pojejo (slov.) — 20.10 Prometni kavalir.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 3. marec:

6.25 Jutranji orkestralni spored — 7.10 Zabavne popevke — 11.05 Gospodinjski nasveti — 11.15 Slovenske pesmi poje moški zbor — 11.45 Pojte z nami, otroci! — 12.30 Kmečka univerza — 13.30 Melodije za prijetno razvedrilo — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.15 Igra trio Dorko Škobrne — 18.00 Okno v svet — 18.35 Jezikovni pogovori — 18.50 10 minut tangov — 20.00 Vseli večer.

Nedelja, 4. marec:

6.00 Za prijetno nedeljsko jutro — 7.35 Jutranja serenada — 8.00 O športu in športnikih — 8.15 Spored narodnih pesmi — 9.30 Zabavne melodije v izvedbi velikih orkestrrov — 10.00 Družinski pogovori — 12.00 Pogovor s poslušalci — 13.30 Za našo vas — 15.15 Zeleli ste — poslušajte! — 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 5. marec:

6.25 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov — 7.10 Zabavni zvoki — sodeluje kvartet Kampič — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pojo in igrajo Pohorski fantje — 14.35 V veselim ritmu — 15.15 Pesmi jugoslovanskih partizanov — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.45 Poje ljubljanski komorni zbor — 20.00 Mladinska oddaja 20.15 Simfonični koncert orkestra in zbora Slovenske Filharmonije.

Torek, 6. marec:

6.25 Mali glasbeni mozaik — 7.10 Zabavni zvoki — sodeluje ljubljanski plesni sekste — 12.00 Slovenske narodne v priredbi Silva Tamšeta — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Klavirske skladbe na narodne motive — 14.30 Modni kotiček — 15.15 Mali ansambli vam igrajo — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Naša nevtralna sosedja Avstrija — 18.30 Športni tehnik.

Sreda, 7. marec:

6.25 Od melodije do melodije — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Za vsakogar nekaj — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.35 V pesmi in plesu po Jugoslaviji — 15.15 Zabavne melodije — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.15 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mari-borski komorni zbor — 18.30 Za dom in ženo — 20.00 Andre Chenier, opera v 4 dejanjih.

Četrtek, 8. marec:

6.25 Operetna in lahka glasba — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Za dom in ženo — 11.15 Od melodije do melodije — 11.45 Pojo mladinski zbori — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Koncertni valčki — 14.30 Nove knjige — 14.40 Poje ženski zbor Prešeren: narodne in umetne pesmi — 15.15 Melodije v ritmu — 16.00 Glasbene uganke — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.30 Družinski pogovori.

Petek, 9. marec:

6.25 Priljubljene popevke — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Malo od včeraj in malo od danes — 12.00 Godba na pihala — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.30 Zanimivosti doma in po svetu — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Ljudje med seboj — 18.15 Poje Slovenski oktet — 18.45 V plesnem ritmu — 21.17 Oddaja o morju in pomorščakih.

Razdelili smo lepe nagrade

Ko je pismonoša predzadnji teden dnevnoprinašal v naše uredništvo nenavadno velko število pisem in dopisnic, smo takoj zasumili, da bo udeležba pri reševanju tokratne nagradne križanke prekosila vse pričakovanje. Res je bilo temu tako in smo ob poroku roka za pošiljanje rešitev stali pred lepim kupom poštev, hkrati pa tudi pred precejšnjim delom, ko je bilo treba ugotoviti, katera reši ev je bila pravilna in v kateri so bile razne napake, vsled katerih je bilo treba vpošiljalca izločiti izmed tistih, ki pridejo v poštev za žrebanje. Zato nam tudi ni bilo mogoče, da bi — kakor smo prvotno predvidevali — izid žrebanja objavili že v zadnji številki, marveč smo morali še naprej odpirati kuverte in ugotavljati vse tiste reševalce, izmed katerih bo žreb izbral deset nagrajencev.

Zdaj je tako daleč in preden navedemo imena izžrebanih, hočemo povedati še nekaj besed, ki so prav zanimive v zvezi z nagradno križanko. Prvo in glavno je nedvomno dejstvo, da je udeležba pri reševanju tokratne nagradne križanke razblinila vse pomisleke, češ da naši čitatelji nimajo zanimanja za reševanje križank: iz vseh predelov jezikovno mešanega ozemlja smo prejeli rešitve, tako pravilne kakor tudi take, ki smo jih zaradi napak morali izločiti. Nadalje se je pokazalo, da naše ljudstvo prav dobro razume in obvlada slovenski pisarni jezik, čeprav bi nekateri za vsako ceno hoteli dokazati, da govorijo koroški Slovenci le nek izmišljen »windischarski« jezik. Ne vemo, če tisti gospodje kaj takega lahko trdijo tudi za svoje kmečke ljudi v oddaljenih gorskih naseljih, gotovo pa vemo, da koroški Slovenec ljubi in goji svoj materni jezik, pa če je to komu prav ali ne.

Vposlane rešitve so razen tega tudi pokazale, da iščejo in najdejo čitatelji našega lista v ugankah in križankah prijetno sredstvo za osrečenje duha in izpopolnjevanje znanja maternega jezika. Iz številnih spremnih pisanih posnemamo, da je reševanje križank pogosto zadeva cele družine, kjer si družinski člani ob medsebojnem podpiranju širijo obzorje znanja. Da so v tem že precej napredovali, je dokaz v tem, da za večino tudi tokratna križanka ni bila pretežka, čeprav smo izbrali precej obsežno. Seveda so bile v posameznih rešitvah tudi različne napake, ki pa v pretežni meri niso plod neznanja, marveč so nastale le zaradi netočnega tolmačenja besedila.

Končno pa naj le povemo, katerim reševalcem je bila sreča naklonjena in so bili izžrebanji ter prejmejo razpisane nagrade. Tukaj so:

1. nagrada (100 šilingov) Krištof Amalija, Šmihel nad Pliberkom 21.
2. nagrada (celoletna naročnina SV) Koschat Anica, Podgorje 121.

ŠPORTNI vestnik ŠPORTNI vestnik

Veleslalom v Št. Janžu v Rožu

Lepo število ljudi je minulo nedeljo kljub zelo neugodnemu zimskemu vremenu prisostvovalo smučarski tekmi — veleslalomu — v Št. Janžu v Rožu. Nad 30 tekmovalcev je pomerilo svoje sposobnosti v smuku na 1,8 km dolgi progi z 21 vrati in 250 metrov v'šinsko razliko. Proga je bila dobro urejena in so bili doseženi prav lepi rezultati.

Mladinsko prvenstvo v Šmohorju

Mladinski referat koroške deželne vlade je priredil zadnjo nedeljo mladinskega prvenstva v nordijskih disciplinah, in sicer smuk v Weissbriachu in skoke v Šmohorju. Tekme v smučarskih skokih so se udeležili tudi člani našega športnega društva v Zahomcu in dosegli prav lepe uspehe. V prvem razredu sta namreč zasedla Zahomčana Gerdi Frank (skoki 29 in 31,5 m, ocena 177,9) 2. mesto in Valentin Wiegeler (29,5 in 29 m, ocena 145,9) 3. mesto. Izmed ostalih Zahomčanov si je osvojil Franci Wiegeler 7. mesto v drugem razredu, medtem ko se je Zwitterja in Muscheta držala smola in se nista mogla uvrstiti med zmagovalce. V splošnem razredu je zmagal Celovčan Keuschnig, ki je svoje znanje pokazal že pri drugih tekmah.

3. nagrada (50 šilingov) Pak Rezika, Celovec, Kaufmannsgasse 6.

4. nagrada (polletna naročnina SV) Kraut Ika, Dvor 2, pošta Šmihel nad Pliberkom.

5. nagrada (Prešernova slika) Krištof Anica, Dvor 12, pošta Šmihel nad Pliberkom.

6. nagrada (knjige »Koroška v borbi« in Rok Arih: »Zibelka«) Kotnik Lojzka, Dobrije 8, pošta Ravne na Koroškem, Jugoslavija.

7. nagrada (knjiga »Velika sodobna kuharica«) Wieser Hilda, Slovenji Plajberk, pošta Podgora.

8. nagrada (knjige E. S. Thompson: »Črni kljusač« in Jack London: »Otroci mraza«) Černut Janez, Zgornje Dobje, pošta Loče ob Baškem jezeru.

9. nagrada (knjiga An' on Ingolič: »Na prelomu«) Mack Franc, Grablje 13, pošta Pliberk.

10. nagrada (knjiga Prežihov Voranc: »Naši mejniki«) Otič Luka, Horce 3, pošta Škocijan.

Ker bi bilo razpošiljanje nagrad po pošti povezano s precejšnjimi stroški, prosimo, da se nagrajenci ob priložnosti osebnoglasajo v uredništvu našega lista, Celovec, Gasometergasse 10/I, kjer jim bodo nagrade izročene. Vsem tistim, ki se jim sreča tokrat ni nasmejala, pa že danes povemo, da bomo v kratkem objavili spet novo nagradno križanko, pri kateri bodo reševalci prav tako čakale lepe in dragocene nagrade.

Rešitev nagradne križanke

Vodoravno: 1. velikan, 6a. opeka, 9. Koroška, 15. en, 16. nakit, 17. sloji, 18. iv, 20. sodba, 23. Irec, 25. borec, 27. Istra, 30. brat, 31. četa, 32. van, 34. vrag, 35. os, 37. re, 39. sivec, 40. se, 41. vi, 42. voz, 44. ep, 46. TTT, 47. do, 49. gaj, 50. el, 51. LRS, 53. Ra, 54. da, 55. pri, 56. se, 58. Ilse, 60. ime, 61. Vera, 64. smučanje, 67. vitamini, 70. Aleš, 71. vo, 72. rebus, 73. ul, 74. Rene, 76. tih, 77. kopno, 79. Azija, 82. GDR, 83. ak, 84. val, 85. Italija, 88. uta, 89. io, 90. aa, 91. lok, 92. in, 93. da, 94. oda, 95. Ig, 96. LR, 97. pik, 98. škliti, 101. Ike, 103. os, 105. čaj, 106. oba, 107. Ivo, 109. ara, 111. kres, 112. top, 113. osa, 114. Ana, 115. atom.

Navpično: 1. Velikovec, 2. en, 3. in, 4. kad, 5. ak, 6. niso, 7. procvit, 8. kabinet, 9. klor, 10. oo, 11. rja, 12. oi, 13. ki, 14. Avstrijec, 19. reč, 20. se, 21. as, 22. ERG, 24. cel, 25. bar, 26. re, 28. tl, 29. ave, 30. bas, 33. avtomobil, 36. sol, 38. ee, 40. so, 41. vas, 43. grič, 45. prej, 47. davi, 48. sram, 52. slavolok, 55. praljudi, 57. smeh, 59. snop, 62. etui, 63. sneg, 64. slikar, 65. uš, 66. erotika, 67. vsajati, 68. ir, 69. indigo, 70. ata, 75. ero, 77. kalij, 78. ni, 80. za, 81. ataka, 86. Ani, 87. idi, 96. lek, 97. pas, 98. šop, 99. les, 100. iva, 102. era, 104. sam, 105. če, 106. bo, 108. on, 110. at.

Najboljši čas dneva je dosegel Hanzi Inzko z 1 minuto 20,5 sekund. Lep uspeh je odnesel kot številka 1 najmlajši tekmovalc Štefi Gabriel, ki je prevozil progo v 3:02 m'n. Za komaj šesletnega fanta je uspeh odličan in je podoba, da ne bo zastajal za bratoma Mihijem in Hanzijem, ki sta med mladino dosegla 1. in 3. mesto.

V naslednjem rezultati prvih treh najboljših tekmovalcev:

Mladina: Mihi Gabriel 1:26,5;
Ludovik Vester 1:33,1;
Hanzi Gabriel 1:35,6.

Šolarji: Franc Andrejčič 1:40,4;
Hanzi Einspieler 1:50,5;
Tomaž Lapuš 1:52,0.

Gostje: Hanzi Inzko 1:20,6;
Franc Stingl,
Atus Bistrice 1:27,2;
Erich Lasshofer,
Atus Borovlje 1:27,7.

Za gledalce je bil to lep in zanimiv popoldne. Razdeli ev nagrad je bila v gostilni pri Tišlerju. Športno društvo v Št. Janžu se zahvaljuje vsem, ki društvo kakor koli podpirajo v njegovem prizadevanju.